

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

STŘEDNĚDOBÝ PLÁN ROZVOJE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB ORP PODĚBRADY 2023 - 2025

Tento dokument byl zpracován v rámci projektu „Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Poděbrady a spádového území 2023–2025“ s číslem CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_106/0015200, který je financován z ESF prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost.

Obsah

1.	Úvodní slovo	2
2.	Průběh plánování soc. a náv. služeb na území ORP Poděbrady.....	3
2.1.	Co jsme již udělali	3
2.2.	Organizační struktura a plánování sociálních a návazných služeb.....	6
2.3.	Zapojení veřejnosti do aktualizace	10
3.	Řízení a financování sítě sociálních služeb	12
4.	Základní popis území ORP Poděbrady z hlediska potřeb komunitního plánování sociálních a návazných služeb.....	15
4.1.	Charakteristika ORP Poděbrady.....	15
4.2.	Rodiny s dětmi	17
4.3.	Osoby se zdravotním postižením a senioři	18
4.4.	Osoby ohrožené sociálním vyloučením	19
4.5.	Bydlení.....	22
4.6.	Shrnutí nejdůležitějších zjištění	23
5.	Závěry analytických kroků.....	24
5.1.	Popis poskytovaných sociálních služeb v území SO ORP Poděbrady	24
5.2.	Přehled bytů pro osoby ohrožené soc. vyloučením v ORP Poděbrady.....	26
5.3.	Popis potřeb jednotlivých skupin	29
5.3.1.	Popis potřeb neformálních pečovatelů o děti a mladistvé do 26 let	32
5.3.2.	Potřeby seniorů a osob se zdravotním postižením ve vazbě k terénním sociálním službám a podpoře setrvání v domácím prostředí.....	33
5.3.3.	Potřeby seniorů a osob se zdravotním postižením ve vazbě k pobytovým sociálním službám.....	34
5.3.4.	Potřeby rodin s dětmi se zaměřením na rizikové jevy	34
5.3.5.	Potřeby osob ohrožených sociálním vyloučením	35
6.	Vize.....	37
7.	SWOT analýza.....	38
8.	Prioritní oblasti na období 2023 – 2025	50
9.	Akční plán na rok 2023.....	53
10.	Způsob monitoringu a vyhodnocení platného plánu	56
11.	Přílohy	58
12.	Použité zkratky	59

1. Úvodní slovo

Vážení spoluobčané, poděbradští i z okolních měst a obcí,

právě držíte v rukou Střednědobý plán sociálních služeb ORP Poděbrady na období 2023 - 2025.

Tento strategický dokument je společným dílem všech, kteří se aktivně zapojili do řešení problematiky sociálních a návazných služeb v našem území a daná problematika jim není zcela cizí. Plán se snaží obsáhnout co možná nejširší nabídku sociálních služeb, které jsou v našem území dostupné. Nejde ale o nahodile vybrané činnosti, naopak je plán sestaven se znalostí potřeb obyvatel našeho města a jeho spádového území v sociální oblasti. Jeho vzniku předcházely analýzy, abychom, pokud možno, nezanedbali žádnou potřebnou oblast. Byl diskutován opakovaně, jak v pracovních skupinách složených z poskytovatelů sociálních a návazných služeb a z dalších odborníků, tak i s představiteli spádových obcí.

Díky plánování služeb v obcích a městech lze vytvořit systém služeb podle skutečných potřeb, v odpovídající kvalitě a v souladu s místními specifiky. To znamená, že se lidé sami podílejí na plánování toho, o čem se domnívají, že jim vyhovuje a naplňuje jejich potřeby. Průběžným monitorováním naplňování stanovených priorit i jednotlivých opatření, aktualizací komunitního plánu a opakováním procesu plánování dochází k zachycení změn, které se v mezidobí objevily a na které je tak možné reagovat.

Cílem tohoto dokumentu je zachování a udržení stabilní nabídky sociálních a návazných služeb, podpora souvisejících aktivit a realizace nabídky dalších potřebných služeb při efektivním využití finančních prostředků, a to především tak, aby se síť sociálních služeb rozvíjela s ohledem na skutečné potřeby všech, kterých se sociální služby dotýkají.

Věříme, že cíle stanovené v tomto dokumentu se podaří alespoň z větší části naplnit a podaří se tak zlepšit život v městě Poděbrady i jeho spádovém území.

Mgr. Roman Schulz
1. místostarosta
MěÚ Poděbrady

Mgr. Monika Poláková
vedoucí Odboru sociální péče a zdravotnictví
MěÚ Poděbrady

2. Průběh plánování sociálních a návazných služeb na území ORP Poděbrady

Město Poděbrady iniciovalo vznik strategie v oblasti sociálních a návazných služeb na konci roku 2007. Od té doby probíhá proces v různé intenzitě ve spolupráci všech dotčených subjektů, kterých se daná problematika týká. Jedná se o odbornou i laickou veřejnost, poskytovatele sociálních a návazných služeb, město Poděbrady a další instituce.

Díky realizaci procesu komunitního plánování mimo jiné dochází k rozvoji místního partnerství a zvyšování dostupnosti pomoci osobám nacházejícím se v nepříznivé životní situaci.

Hlavním cílem procesu je rozvoj kvalitní sítě sociálních a návazných služeb, ve které jsou zdroje a prostředky využívány hospodárně, transparentně a srozumitelně.

2.1. Co jsme již udělali

Realizované aktivity lze rozdělit do následujících období:

Období 2007 – 2010:

- Seznámení se s metodikou KPSS na úrovni města Poděbrady.
- Byla navázána spolupráce v rámci dílčích kroků s Centrem pro komunitní práci střední Čechy.
- Vznik pracovních skupin.
- Byla ustanovena pozice koordinátora KPSS v rámci struktury MěÚ Poděbrady.
- Proběhlo šetření potřeb cílových skupin.
- Průběžně se zpracovávala SWOT analýza.
- Probíhalo setkávání pracovních skupin a setkávání poskytovatelů sociálních služeb a služeb návazných.

Výsledkem byl **Komunitní plán rozvoje sociálních služeb města Poděbrady a okolí na roky 2010 - 2015** (https://www.mesto-podebrady.cz/assets/File.ashx?id_org=12349&id_dokumenty=3002).

Rok 2011:

- V tomto roce se navázala partnerská spolupráce města Poděbrady s organizací Centrum pro komunitní práci střední Čechy. V rámci této spolupráce byl připraven projektový záměr, jehož cílem bylo aktualizovat platný Komunitní plán rozvoje sociálních služeb města Poděbrady a okolí.
- Na zmíněný projekt Centrum pro komunitní práci střední Čechy získalo finanční podporu z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, prioritní osa 3, Sociální integrace a rovné příležitosti, oblast podpory 3.1 Podpora sociální integrace a sociálních služeb. Město Poděbrady bylo oficiálním partnerem realizovaného projektu. Tato spolupráce byla stvrzena usnesením Rady města Poděbrady č. 805/2011 ze dne 29. srpna 2011.

Období 2012 – 2014:

- Dne 1. října 2012 byl zahájen proces aktualizace Plánu.
- Proběhla aktualizace informačních materiálů, aktualizace katalogu sociálních služeb a služeb návazných, vznik informačního webového portálu.
- Pravidelně se setkávaly pracovní skupiny.
- Probíhalo setkávání tematických pracovních skupin.
- Realizovalo se šetření potřeb cílových skupin.
- Zpracoval se sociodemografický popis území.
- Zpracovala se analýza poskytovatelů sociálních služeb.
- Průběžně se zpracovávala SWOT analýza.
- Probíhala prezentace poskytovatelů sociálních služeb a služeb návazných.

Výsledkem byl **Komunitní plán rozvoje sociálních služeb města Poděbrady a okolí na roky 2015 - 2019**. Tento strategický dokument již zahrnoval kromě města Poděbrady i spádové území (https://www.mesto-podebrady.cz/assets/File.ashx?id_org=12349&id_dokumenty=16541).

Období 2015 – 2018:

- V rámci organizačního řádu MěÚ Poděbrady byla ustanovena Koordinační komise pro komunitní plánování sociálních služeb města Poděbrady (současné složení bylo jmenováno Radou města 9. 1. 2019).
- Koordinační komise pro komunitní plánování sociálních služeb města Poděbrady se scházela nepravidelně několikrát do roka za účelem monitoringu naplňování Plánu.
- Proběhlo vyhodnocení a aktualizace platného Plánu, jehož výsledkem byl „Akční plán komunitního plánu sociálních a návazných služeb města Poděbrady a okolí na období 2017 - 2018“.

Rok 2019:

- Rada města Poděbrady dne 21. 1. 2019 usnesením č. 30/2019 schválila aktualizaci Komunitního plánu rozvoje sociálních služeb města Poděbrady a okolí na roky 2020 - 2023. Plánování se tak zaměřilo především na město Poděbrady a jeho blízké okolí.
- Byl úspěšně podán projekt na aktualizaci KPSS v rámci finanční podpory z Humanitárního fondu Středočeského kraje.
- Proběhlo 6 setkání Koordinační komise pro komunitní plánování sociálních služeb města Poděbrady.
- Vyhodnotilo se naplňování platného Plánu.
- Zpracoval se sociodemografický popis území (Poděbrad a jejich blízkého okolí) pro účely plánování sociálních a návazných služeb.
- Zmapovala se stávající nabídka sociálních a návazných služeb.
- Zmapovaly se potřeby cílových skupin a poptávka po nových sociálních službách.

Výsledkem byl **Střednědobý plán sociálních a návazných služeb pro město Poděbrady a okolí na roky 2020 – 2023**

(https://www.mesto-podebrady.cz/assets/File.ashx?id_org=12349&id_dokumenty=35056).

- Město Poděbrady v tomto roce zároveň navázalo na předešlou partnerskou spolupráci s organizací Centrum pro komunitní práci střední Čechy a společně připravilo projektový záměr, jehož cílem bylo aktualizovat platný Plán města Poděbrady a celého spádového území.
- Na zmíněný projekt Centrum pro komunitní práci střední Čechy získalo finanční podporu z Operačního programu Zaměstnanost, číslo výzvy 03_19_106 „Podpora procesu plánování sociálních služeb na obecní úrovni“. Město Poděbrady bylo oficiálním partnerem realizovaného projektu. Tato spolupráce byla stvrzena Prohlášením o partnerství ze dne 13. 12. 2019 podepsaným starostou města Poděbrady, panem Jaroslavem Červinkou.

Období 2020 – 2022¹²:

- Dne 17. 12. 2020 se poprvé sešla Koordinační skupina pro ORP Poděbrady, která byla ustanovena primárně jako poradně - rozhodovací orgán pro plánování a tvorbu strategie v sociální oblasti v území ORP Poděbrady.
- Byl aktualizován a vytištěn Katalog sociálních a návazných služeb Poděbrady, Městec Králové a okolí.
- V souvislosti s vytvořením nových webových stránek města Poděbrady zde vznikla sekce Sociální oblast.
- Průběžně probíhalo síťování v rámci celého území ORP.
- Dle potřeby se setkávaly pracovní skupiny (prezenčně i online).
- Bylo realizováno a vyhodnoceno rozsáhlé šetření potřeb osob žijících v území ORP Poděbrady nacházejících se v nepříznivé sociální situaci nebo touto situací ohrožených, na základě kterého se zpracoval „Popis potřeb osob žijících v území ORP Poděbrady nacházejících se v nepříznivé sociální situaci nebo touto situací ohrožených“*.
- Zpracoval se „Základní popis území ORP Poděbrady z hlediska potřeb komunitního plánování sociálních služeb“*.
- Zpracoval se „Popis poskytovaných sociálních služeb na území ORP Poděbrady“*.
- Zpracoval se „Popis finančních zdrojů systému sociálních služeb v ORP Poděbrady“*.
- Zpracoval se „Přehled bytů pro osoby ohrožené sociálním vyloučením v ORP Poděbrady“*.
- Průběžně probíhalo zpracování SWOT analýzy.
- Proběhlo vyhodnocení naplnění Akčního plánu.
- Zpracoval se „Akční plán na rok 2023“*.

Výsledkem je **Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Poděbrady a spádového území 2023 – 2025** (dále i SPRSS či Plán, <https://www.mesto-podebrady.cz/komunitni-planovani-socialnich-sluzeb/ms-38108/p1=38108>).

¹ Je třeba zmínit, že aktivity v rámci tohoto období byly silně ovlivněny epidemiologickými opatřeními vlády ČR v souvislosti s epidemií nemoci Covid-19.

² Zpracované dokumenty označené hvězdičkou (*) jsou přílohami tohoto dokumentu a jejich souhrnný přehled je uveden v kapitole č. 12.

2.2. Organizační struktura a plánování sociálních a návazných služeb

V této podkapitole je popsána organizační struktura celého procesu plánování v ORP Poděbrady. Popis zahrnuje jednotlivé články procesu plánování, jejich propojení, odpovědnost apod. V textu jsou uvedené odpovědné subjekty či osoby, na které je možné se obrátit, a do procesu se zapojit.

KPSS se účastní jednotlivé složky, které ho zajišťují po odborné a procesní stránce. Vedou tak k jeho efektivitě, průběžnému zkvalitňování, transparentnosti, a tudíž i k otevřenosti vůči veřejnosti.

Konkrétně se jedná o:

- garanci procesu
- koordinaci procesu
- metodickou činnost v procesu

Garanti procesu KPSS:

- Politický garant procesu
 - o člen Zastupitelstva města Poděbrady
- Odborný garant procesu
 - o Odbor sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady

Koordinace procesu plánování:

- Koordinátor procesu KPSS pro město Poděbrady/území ORP

Metodické vedení procesu plánování:

- Metodická podpora procesu je zajišťována externě dle individuálních potřeb

Výše uvedené dále zajišťuje:

Koordinační skupina KPSS pro ORP Poděbrady

- Pracovní skupiny KPSS

Spolupráce s:

- obcemi ORP Poděbrady

Koordinační komise pro komunitní plánování sociálních služeb města Poděbrady

- Pracovní skupiny KPSS

Spolupráce s:

- Komise města Poděbrady

GARANTI PROCESU PLÁNOVÁNÍ

Politický garant procesu KPSS

Politickým garantem procesu KPSS je člen Zastupitelstva města Poděbrady, osoba odpovědná za sociální oblast a prosazující výstupy procesu na politické úrovni. Svého Zástupce (politického garanta procesu) vždy deleguje a schvaluje Rada města Poděbrady.

V době tvorby tohoto Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ORP Poděbrady 2023 – 2025 je politickým garantem 1. místostarosta Mgr. Roman Schulz.

Odborný garant procesu KPSS

Odborným garantem procesu KPSS je zástupce Odboru sociální péče a zdravotnictví (dále Odbor), MěÚ Poděbrady, kterého deleguje do této pozice Rada města Poděbrady ve spolupráci s vedením Odboru.

V době tvorby tohoto Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ORP Poděbrady 2023 – 2025 je vedoucí Odboru sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady Mgr. Monika Poláková.

Mezi jeho kompetence patří:

- zprostředkování toku informací mezi účastníky procesu KPSS a volenými orgány
- koordinace činností Koordinační skupiny KPSS pro ORP Poděbrady/Komise pro KPSS města Poděbrady
- prezentování procesu KPSS a naplňování jeho závěrů
- rozhodnutí o vzniku úkolových pracovních skupin
- zveřejňování podkladů a výstupů z KPSS (zápisy z jednání, pozvánky apod.)

KOORDINACE PROCESU PLÁNOVÁNÍ

Koordinace nejen v městě Poděbrady, ale i v území ORP je pro udržitelnost procesu plánování důležitá.

V době tvorby tohoto Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ORP Poděbrady 2023 – 2025 je proces zajištěn v městě Poděbrady Koordinátorem KPSS Mgr. Ivanou Bohuslavovou.

Proces v území ORP lze zajistit:

- rozšířením působení Koordinátora KPSS města Poděbrady na celé území ORP
- vytvořením nové pozice Koordinátora pro území ORP (a vzájemná spolupráce obou koordinátorů).

Důležitou podmínkou zajištění procesu v celém území je pokračování činnosti Koordinační skupiny KPSS pro ORP Poděbrady a její propojení s činností Koordinační komise pro plánování sociálních služeb města Poděbrady a dalšími komisemi (např. Komise sociální, zdravotní, hendikepovaných občanů a seniorů, Komise dětí a mládeže, Komise prevence kriminality apod.)

Nedílnou součástí procesu plánování je i udržení a rozvíjení vzájemné spolupráce zainteresovaných subjektů, tj. rozvoj spolupráce města Poděbrady se spádovými obcemi ORP.

Koordinátor procesu KPSS pro město Poděbrady/pro území ORP

Zodpovídá za koordinaci jednotlivých činností v rámci procesu KPSS pro město Poděbrady. Pozice úzce spolupracuje s Koordinátorem KPSS pro území ORP, pokud bude tato pozice vytvořena. V případě rozšíření působení Koordinátora KPSS na celé území ORP bude zodpovídat za i koordinaci jednotlivých činností v rámci procesu KPSS v ORP, dodržení časového harmonogramu procesu KPSS a za koordinaci činnosti Koordinační skupiny KPSS a pracovních skupin KPSS pro území ORP.

Do kompetencí pozice patří zajištění následujících činností v městě Poděbrady i v území ORP:

- aktualizace a koordinace procesu KPSS
- koordinace naplňování střednědobého plánu
- každodenní činnost spojená s KPSS, běžné administrativní práce, zpracování zápisů, archivace materiálů
- pravidelné zpracovávání akčních plánů a jejich vyhodnocování
- podpora informovanosti, komunikace a spolupráce v rámci celého území ORP
- spolupráce s organizacemi působícími v sociální i návazné oblasti
- spolupráce s ostatními odbory MěÚ Poděbrady, se spádovými obcemi ORP
- spolupráce s metodickou podporou
- aktualizace materiálů pro zvýšení informovanosti (např. aktualizace Sociální sekce na webových stránkách města Poděbrady, aktualizace Katalogu sociálních a návazných služeb apod.)
- koordinace veškerých činností s garantem procesu

Koordinace předpokládá dobrou znalost místních podmínek a vyžaduje velmi dobrý přehled o naplánovaných úkolech a termínech plnění, souvislostech mezi nimi a míře rozpracovanosti jednotlivých úkolů.

Koordinační skupina KPSS pro ORP Poděbrady³

Koordinační skupina je nejvyšším řídicím orgánem komunitního plánování sociálních a návazných služeb ORP Poděbrady. Je složená ze zástupců poskytovatelů a zadavatelů sociálních a návazných služeb a dalších odborníků.

Koordinační skupina KPSS pro ORP Poděbrady zajišťuje následující činnosti:

- koordinace procesu komunitního plánování ve spolupráci s koordinátorem plánování
- zodpovědnost za proces KPSS a naplňuje principy a hodnoty komunitního plánování
- v rámci procesu KPSS stanovení cílů, priorit a opatření
- schvalování všech důležitých kroků a dokumentů, které jsou v procesu KPSS realizovány či připraveny
- odpovědnost za zapojení veřejnosti, uživatelů, poskytovatelů a zadavatelů

³ Seznam členů Koordinační skupiny KPSS pro ORP Poděbrady platný v době vzniku SPRSS 2023 - 2025 je Přílohou č. 7 tohoto dokumentu.

- členové se v maximálním možném počtu účastní aktivit procesu KPSS
- návrh a schvalování organizačního řádu KPSS
- rozhodování o přijetí nových členů
- monitoring postupu realizace procesu plánování, návrh a připomínkování výsledků a námětů pracovních skupin

Obecné:

- členy Koordinační skupiny jsou zástupci jednotlivých pracovních skupin
- členy jsou zástupci spádových obcí ORP
- funguje na principu rovného postavení všech členů a rozhoduje demokratickým způsobem na základě rovného přístupu k informacím
- jednání Koordinační skupiny se mohou účastnit hosté, zejména odborníci a zástupci zainteresovaných subjektů, obcí, příp. metodik

Koordinační komise pro komunitní plánování sociálních služeb města Poděbrady⁴

Komise byla zřízena Radou města Poděbrady v souladu s §102 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů, usnesením č. 17/2019 ze dne 9. 1. 2019.

Je složená ze zástupců poskytovatelů a zadavatelů sociálních a návazných služeb a dalších odborníků.

Obecné:

- členy komise a jejího předsedu jmenuje Rada města Poděbrady
- členem komise se může stát každý zletilý občan Poděbrad, který je způsobilý k právním úkonům a jeho členství neodporuje platným právním předpisům
- zasedání komise je neveřejné, předseda komise může pozvat na jednání další osoby podle aktuální potřeby

Odbor sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady

Odpovídá za zpracování veškerých podkladů a dokumentů v rámci procesu KPSS.

Mezi jeho další kompetence patří:

- zprostředkování toku informací mezi účastníky procesu KPSS a volenými orgány
- koordinace činností Koordinační skupiny KPSS pro ORP Poděbrady a Koordinační komise pro KPSS města Poděbrady
- prezentování procesu KPSS a naplňování jeho závěrů
- rozhodnutí o vzniku úkolových pracovních skupin
- zveřejňování podkladů a výstupů z KPSS (zápisy z jednání, pozvánky apod.)

Pracovní skupiny KPSS

Pracovní skupiny KPSS fungují jak pro území ORP, tak pro město Poděbrady. Vytvářejí se a mění dle potřeby, např. pro skupiny uživatelů sociálních služeb:

⁴ Seznam členů Koordinační komise pro komunitní plánování sociálních služeb města Poděbrady je zveřejněn zde: <https://www.mesto-podebrady.cz/koordinacni-komise-pro-kom-planovani-soc-sluzeb-mesta-podebrady/os-1264/p1=36705>.

- senioři
- osoby se zdravotním postižením
- rodiny s dětmi
- osoby ohrožené sociálním vyloučením
- jiné dle aktuálních témat

V pracovních skupinách jsou zastoupeni poskytovatelé sociálních a návazných služeb, uživatelé, veřejnost a zadavatelé sociálních služeb. Jsou otevřené všem zájemcům.

Jednání pracovní skupiny vede Koordinátor, případně vedoucí pracovní skupiny, je-li zvolen.

Úkolem pracovní skupiny je:

- komunikace a zapojování veřejnosti
- zjišťování potřeb, sběr možných podkladů
- navrhování zdrojů pro zajištění stanovených aktivit a jednotlivých opatření KPSS
- kontrola plnění úkolů z minulých jednání
- spolupráce na rozpracování cílů do opatření a aktivit
- navrhování finančního zajištění stanovených aktivit
- návrh akčního plánu

METODICKÁ PODPORA

Metodická podpora procesu je zajišťována externě dle individuálních potřeb v jednotlivých fázích procesu plánování a na základě individuálně domluvené spolupráce.

V době tvorby tohoto Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ORP Poděbrady 2023 – 2025 je Metodická podpora zajištěna ve spolupráci s Centrem pro komunitní práci střední Čechy.

2.3. Zapojení veřejnosti do aktualizace

V rámci projektu byla zapojena veřejnost na různých úrovních. Konkrétně se jednalo o zapojení:

- poskytovatelů sociálních a návazných služeb
- obyvatel, kteří se s tématem identifikovali
- uživatelů různých druhů sociálních služeb
- zaměstnanců Městského úřadu Poděbrady, Městského úřadu Městec Králové
- starostů a dalších pracovníků obcí z celého ORP Poděbrady
- dotčené veřejnosti
- dalších odborníků
- zastupitelů

Zapojení veřejnosti probíhalo různými způsoby v osobní i online formě:

- setkávání pracovních skupin – setkání se mohl účastnit kdokoliv, kdo projevil zájem
- v rámci analýz potřeb formou rozhovorů, dotazníků, ohniskových skupin a skupinových diskusí, jednání na obcích a dalších individuálních schůzek
- připomínkování dokumentů

Zde několik čísel:

- proběhlo zhruba 119 různých forem setkání (setkání Koordinační skupiny KPSS pro ORP Poděbrady, pracovní skupiny, rozhovory, ohniskové skupiny či skupinové diskuse se zástupci poskytovatelů sociálních a návazných služeb, Odboru sociální péče a zdravotnictví (OSPZ) MěÚ Poděbrady, s uživateli služeb, rozhovory či jednání se starosty spádových obcí, individuální schůzky s poskytovateli návazných služeb, zástupci ORP Poděbrady, OSPZ MěÚ Poděbrady apod.),
- celkem se jednalo o cca 120 zapojených osob.

3. Řízení a financování sítě sociálních služeb⁵

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ORP Poděbrady 2023-2025 (dále Komunitní plán či Plán/plán) je klíčovým dokumentem v procesu rozvoje sociálních a návazných služeb v území. Jeho tvorbu i následnou realizaci stanovených priorit je důležité vnímat v kontextu obecného systému řízení a financování sítě sociálních služeb.

Dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zejm. dle § 92 – 95, je v oblasti zajištění, rozvoje a financování sociálních služeb klíčová úloha přidělena krajům. Kraje definují krajskou síť sociálních služeb, zpracovávají střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, nastavují pravidla pro financování sociálních služeb jakožto služeb obecného hospodářského zájmu a samotné financování sociálních služeb prostřednictvím finančních prostředků ze Státního rozpočtu ČR i prostřednictvím vlastních rozpočtových prostředků.

Zákon o sociálních službách však ve výše uvedených ustanoveních definuje i úlohu obcí s rozšířenou působností (ORP). V této souvislosti lze zdůraznit především povinnost ORP zajišťovat sledování potřeb poskytování sociálních služeb na svém území. Dále zákon o sociálních službách výslovně umožňuje ORP zpracovávat vlastní střednědobý plán rozvoje sociálních služeb a také definovat místní síť sociálních služeb na území své působnosti.

Jak bylo uvedeno výše, kraj definuje síť sociálních služeb na svém území, přičemž kromě jiných ukazatelů stanovuje především počet definovaných jednotek, které u jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb v rámci daného druhu sociálních služeb do krajské sítě zařazuje. Krajská síť je pravidelně aktualizována, přičemž kraj zároveň stanovuje pravidla pro zařazení sociálních služeb (vč. nových) do krajské sítě pro dané období (kalendářní rok).

ORP mají v tomto procesu zásadní úlohu v oblasti zjišťování potřeb poskytování sociálních služeb na svém území. Kraj by měl logicky definovat způsoby a formy, kterými jsou tyto potřeby zjišťovány a jak dochází k přenosu a zpracování těchto informací. Zvláště v některých rozsáhlých správních územích ORP může jen velmi obtížně docházet k zajištění zjišťování potřeb poskytování sociálních služeb na celém území ORP. To souvisí i s výkonem sociální práce ve správním území ORP, jak ji definují příslušná ustanovení zákona o sociálních službách, protože právě její výkon je klíčovým zdrojem informací o sociální situaci obyvatel žijících ve správním území ORP, a to včetně potřebnosti sociálních služeb.

Druhou úlohou ORP by mělo být zapojení do procesu tvorby, rozvoje a řízení sociálních služeb v daném kraji, přičemž žádoucím cílem je sladění politiky v oblasti sociálních služeb na úrovni kraje a ORP, resp. zajištění co nejvyšší míry synergie působení těchto samosprávných celků.

⁵ V této kapitole vycházíme z dokumentu „Popis finančních zdrojů systému sociálních služeb v ORP Poděbrady (2020): Pavla Plischke“, který je přílohou tohoto dokumentu.

Komunitní plán sociálních služeb (střednědobý plán rozvoje sociálních služeb) může zpracovat každý územní samosprávný celek. Vždy je však jeho podoba i implementace odvislá od kompetencí daného územně správního celku. V praxi tedy, i dle hierarchické úrovně daného celku, dochází k zásadním rozdílům v charakteru výsledného plánu. Zatímco kraj zpravidla zaměřuje svůj plán ryze na sociální služby, obce do svých plánů zahrnují i různě široce vymezené tzv. návazné či komunitní služby. Kritériem by pro tyto služby poskytované mimo rámec zákona o sociálních službách mělo být především zaměření na řešení či předcházení vzniku nepříznivých sociálních situací a podporu sociálně vyloučených osob či osob ohrožených sociálním vyloučením.

V rámci uvedeného hierarchického uspořádání územních samosprávných celků při implementaci předmětných ustanovení zákona o sociálních službách lze tedy shrnout:

ORP

- je klíčovým aktérem při zajišťování rozvoje místní sítě sociálních služeb, při zjišťování potřeb financování sociálních služeb a významně se podílí na financování sociálních služeb nad rámec rozpočtových prostředků alokovaných prostřednictvím kraje
- zajišťuje koordinaci činností spojených s řízením místní sítě sociálních služeb společně s ostatními obcemi ležícími na území správního obvodu ORP
- zajišťuje (zpravidla) komunikaci, projednávání a prosazování společných priorit v rámci území ORP v oblasti rozvoje sociálních služeb na krajské úrovni
- z hlediska financování místní sítě sociálních služeb pak zpravidla využívá kombinace různých finančních nástrojů pro zajištění poskytování sociálních služeb

Obec na území ORP

- dle zákona o sociálních službách nemá přiděleny kompetence, nicméně, např. dle zákona o obcích, má povinnost zajišťovat všestranný rozvoj svého území
- větší obce tak mohou ve větším či menším rozsahu zajišťovat samotné poskytování sociálních služeb (např. prostřednictvím vlastní příspěvkové organizace či vlastní dotace) pro své občany, v takovém případě se na provozu dané služby často obec podílí významným způsobem
- zpravidla obce poskytují příspěvky (dotace) na poskytování sociálních služeb, případně na zajištění dostupnosti sociální služby pro své občany, což pro poskytovatele může být důležitým přínosem i při zohlednění skutečnosti, že se často jedná o nízké či symbolické hodnoty, nicméně:
 - o pro poskytovatele může dojít k eliminaci případných ztrát v případě, že poskytují služby nad rámec své běžné působnosti (např. úhrada cestovních nákladů)
 - o pro poskytovatele je velmi často kritériem pro zařazení do krajské sítě sociálních služeb (či stanovení výše podpory) také doložení vícezdrojového financování, tedy příspěvků i od obcí a měst, jejichž občanům služby poskytují

MAS

- působnost MAS se odvíjí od jejich územního vymezení a členských měst a obcí
- žádoucí je, aby jejich území a členstvo odpovídalo vymezení správního obvodu ORP v situaci, kdy je vytvořené partnerství využíváno pro zajištění nejen zákonných povinností ORP, ale také pro

realizaci samostatných politik členských měst a obcí, přičemž zároveň MAS vytváří prostředky pro jejich naplňování

- MAS mohou zároveň alokovat významné finanční prostředky do rozvoje sítě sociálních služeb na svém území při zohlednění udržitelnosti vynaložených „investic“
- pokud však MAS nenaplnuje výše uvedené podmínky (správní území ORP a také sdílená „suverenita“ sídelního města MAS v oblasti rozvoje sociálních služeb), může jen velmi obtížně ovlivňovat zákonné kompetence kraje a ORP dané ustanoveními § 92–95 zákona o sociálních službách; MAS v takovém případě může reálně rozvíjet návazné a komunitní služby, případně poskytovat především investiční prostředky pro rozvoj či zajištění dostupnosti potřebných sociálních služeb

4. Základní popis území ORP Poděbrady z hlediska potřeb komunitního plánování sociálních a návazných služeb

Cílem této kapitoly je shrnout dostupné údaje o územním obvodu ORP Poděbrady z hlediska několika tematických oblastí významných z pohledu komunitního plánování sociálních a návazných služeb. Těmito oblastmi zájmu, které se v mnoha ohledech překrývají s kategoriemi aktivit sociální práce a služeb, jsou rodiny s dětmi, lidé se zdravotním postižením a senioři, lidé ohrožení sociálním vyloučením a oblast bydlení.

Údaje (data), s nimiž zde pracujeme, vychází z dokumentů „Základní popis území ORP Poděbrady“ (Tomáš Chovanec, 2020) a „Přehled bytů pro osoby ohrožené sociálním vyloučením v ORP Poděbrady“ (Centrum pro komunitní práci střední Čechy, 2021)⁶, které jsou přílohami tohoto Plánu.

Uvedené dokumenty zahrnují informace z vlastních zjištění, veřejně dostupná data o obyvatelstvu SO ORP Poděbrady zpracovávaná Českým statistickým úřadem a data využívající statistiky Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. U některých údajů lze porovnat data za území celého SO ORP Poděbrady s daty za města Poděbrady a Městec Králové a také za zbývající spádové obce. Ukazuje se, že se v některých ohledech město Poděbrady z hlediska sledovaných parametrů od zbývajících území SO ORP liší.

4.1. Charakteristika ORP Poděbrady

SO ORP Poděbrady se rozkládá ve východní části Středočeského kraje na hranicích s Královéhradeckým krajem. Na západě sousedí s obvodem Nymburk, na jihu s obvodem Kolín, východními sousedy jsou obvody Hradec Králové a Nový Bydžov, na severu sousedí s jičínským obvodem.

Celková výměra dosahuje 34 856 ha, počet obyvatel činí 31 382 (k 31. 12. 2019). Rozlohou i počtem obyvatel zaujímá SO ORP Poděbrady region 17. místo z 26 SO ORP Středočeského kraje a řadí se tak z pohledu těchto ukazatelů k mírně podprůměrným obvodům.

SO ORP tvoří celkem 35 obcí. Status města v území mají pouze 2 obce, a to Poděbrady a Městec Králové. Poděbrady jsou obcí s rozšířenou působností (tzv. obec III. stupně) a Městec Králové je obec s pověřeným úřadem (tzv. obec II. stupně).

Nejlidnatější obcí jsou Poděbrady s 14 377 obyvateli (údaj k 31.12.2019).

⁶ Uvedené (údaje) data přebíráme z Analýz vzniklých v letech 2020 a 2021, z tohoto důvodu uvádíme data z roku 2019. Vycházíme zároveň z předpokladu, že situace v dané oblasti ani její trendy se výrazně mezi lety 2019 - 2021 nezměnily.

Tabulka č. 1: Základní demografické údaje o obcích SO ORP Poděbrady (k 31. 12. 2019)

Obec	výměra (ha)	počet částí obce	počet obyvatel celkem	z toho muži	z toho ženy
Běrunice	2 673	5	835	405	430
Činěves	1 444	1	503	248	255
Dlouhopolsko	209	1	220	104	116
Dobšice	668	1	242	116	126
Dymokury	1 465	3	890	442	448
Hradčany	382	1	268	136	132
Choťanky	403	1	448	226	222
Chotěšice	2 250	5	325	169	156
Chroustov	745	2	216	106	110
Kněžice	1 958	3	505	239	266
Kněžičky	1 187	1	169	88	81
Kolaje	159	1	92	38	54
Kouty	559	1	325	162	163
Křečkov	513	1	409	206	203
Libice nad Cidlinou	997	1	1 274	619	655
Městec Králové	1 988	3	2 846	1 383	1 463
Odřepsy	613	1	320	169	151
Okřínek	559	2	198	103	95
Opočnice	1 092	1	454	227	227
Opolany	1 220	4	889	442	447
Oseček	489	1	166	91	75
Pátek	691	1	736	396	340
Písková Lhota	644	1	471	228	243
Poděbrady	3 369	9	14 377	6 870	7 507
Podmoky	847	1	195	99	96
Sány	947	1	538	260	278
Senice	447	1	191	98	93
Sloveč	1 250	3	497	246	251
Sokoleč	626	1	1 046	541	505
Úmyslovice	623	2	318	168	150
Velenice	802	1	209	103	106
Vlkov pod Oškobrhem	142	1	84	42	42
Vrbice	584	1	172	91	81
Vrbová Lhota	603	1	529	277	252
Záhornice	1 707	1	425	230	195
SO ORP Poděbrady celkem	34 856	65	31 382	15 368	16 014

Zdroj: <http://www.czso.cz> a <http://www.risy.cz>

Tabulka č. 2: Průměrný věk v jednotlivých obcích SO ORP Poděbrady (k 31. 12. 2019)

pořadí	obec	průměrný věk	pořadí	obec	průměrný věk
1.	Vrbová Lhota	39,0	19.	Běrunice	43,7
2.	Dymokury	40,5	20.	Velenice	43,8
3.	Kouty	40,7	21. – 22.	Choťánky	43,9
4. – 5.	Dobšice	40,8		Městec Králové	
	Pátek				
6.	Křečkov	41,4	24. – 25.	Činěves	44,6
7.	Záhornice	41,6		Okříinek	
8.	Senice	42,1	26. – 27.	Kněžice	44,9
9.	Sokoleč	42,5		Oseček	
10. – 11.	Sány	42,6	28.	Opočnice	45,9
	Úmyslovice				
12.	Poděbrady	43,1	29.	Kolaje	46,4
13.	Písková Lhota	43,3	30.	Sloveč	46,6
14. – 16.	Kněžičky	43,4	31.	Chotěšice	47,6
	Odřepsy				
	Podmoky				
17.	Opolany	43,5	32.	Dlouhopolsko	47,7
18.	Hradčany	43,6	33.	Chroustov	47,8
			34.	Vlkov pod Oškobrhem	48,9
			35.	Vrbice	49,3
				SO ORP Poděbrady	43,3

Zdroj: <http://www.czso.cz>

Porovnáme-li průměrný věk v SO ORP Poděbrady s ostatními středočeskými obvody, zjistíme, že SO ORP Poděbrady je v tomto aspektu jedním z nejstarších v celém Středočeském kraji. Zajímavé je také např. srovnání rozdílů mezi obcí s nejvyšším průměrným věkem (Vrbice 49,3 let) a obcí s nejnižším průměrným věkem (Vrbová Lhota 39,0 let). Tento rozdíl činí 10,3 let.

17

4.2. Rodiny s dětmi

V rámci evidence vyplácených sociálních dávek, jejichž adresáty jsou rodiny s dětmi (Tabulka č. 3), je v naší zkoumané území patrný v uplynulých letech rozdílný vývoj.

Tabulka č. 3: Průměrný měsíční počet příjemců dávek státní sociální podpory za sledovaný rok

	ORP Poděbrady		Poděbrady		Městec Králové	
	2015	2019	2015	2019	2015	2019
Přídavek na dítě	1 012	572	387	255	138	72
Rodičovský příspěvek	772	789	364	359	40	33

Zdroj: MPSV

Přídavek na dítě je základní dlouhodobou dávkou poskytovanou rodinám s dětmi. V době zpracování těchto dat na tuto dávku měly nárok rodiny s příjmem do 2,7násobku životního minima⁷. Počet

⁷ Od 1. 7. 2021 o 3,4násobek životního minima.

vyplacených dávek v celém sledovaném období se významně proměnil, kdy v porovnání let 2015 a 2019 došlo k prudkému snížení tohoto počtu. Klesající počet příjemců přídatku na dítě může souviset s vývojem příjmů domácností a s nastavením hranice, která je pro přiznání této dávky určující (rovněž 2,7násobek životního minima), což má za následek pokles počtu rodin, které na tuto dávku ze zákona „dosáhnou“.

Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 300 000 Kč, nejdéle do 4 let věku dítěte. Příjmy rodiče nejsou sledovány. Počet vyplacených rodičovských příspěvků má od roku 2015 na úrovni celého ORP mírně vzestupnou tendenci, v Poděbradech i v Městci Králové má však počet vyplacených dávek v kalendářním roce spíše klesající tendenci.

4.3. Osoby se zdravotním postižením a senioři

Další cílovou skupinou komunitního plánování a zároveň sociálních služeb či Odboru sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady jsou senioři a osoby se zdravotním postižením. Tyto dvě podkategorie jsou zde uvedeny společně, protože mají některé společné charakteristiky, např. jsou klienty obdobných sociálních služeb či expertů z řad zdravotníků nebo odborných terapeutů.

Jeden z pohledů na strukturu cílové skupiny komunitního plánování sociálních služeb v rámci kategorie seniorů a osob se zdravotním postižením nabízí údaje získané z dat Ministerstva práce a sociálních věcí. V nich je pak možné rozlišovat mezi příjemci různých typů dávek a dále diferencovat podle pohlaví, věku a stupně závislosti na péči jiné osoby.

Příspěvek na péči

Příspěvek na péči je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle zákona o sociálních službách. Z poskytnutého příspěvku pak tyto osoby hradí pomoc, kterou jim může dle jejich rozhodnutí poskytovat osoba blízká, asistent sociální péče, registrovaný poskytovatel sociálních služeb, dětský domov nebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu. Nárok na příspěvek má osoba starší 1 roku, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Tyto stupně závislosti se hodnotí podle počtu základních životních potřeb, které tato osoba není schopna bez cizí pomoci zvládat⁸. Při posuzování stupně závislosti osoby se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost (péče o domácnost se neposuzuje u osob do 18 let)⁹.

⁸ Zdroj: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-peci>.

⁹ Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška č. 505/2006 Sb.

Tabulka č. 4: Počet příjemců příspěvku na péči dle stupně závislosti k (31.12.2019)

	Celkem	I. st. záv.	II. st. záv.	III. st. záv.	IV. st. záv.
ORP Poděbrady	1 137	289	429	266	153
z toho Poděbrady	493	114	198	117	64
z toho Městec Králové	98	28	33	22	15
z toho ostatní obce ORP	546	147	198	127	74

Zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

Tabulka č. 5: Počet příjemců příspěvku na péči dle věku (31.12.2019)

	Celkem	0–7 let	8–17 let	18–26 let	27–64 let	65 a více let
ORP Poděbrady	1 137	20	53	34	189	841
z toho Poděbrady	493	8	24	13	83	365
z toho Městec Králové	98	3	5	3	18	69
z toho ostatní obce ORP	546	9	24	18	88	407

Zdroj: autor dle podkladů MPSV z oddělení statistik

Ke konci roku 2019 bylo v celém ORP evidováno 1137 příjemců PnP. Více jak dvě pětiny příjemců PnP (493, tj. necelých 43 %) měly trvalé bydliště v Poděbradech. Mezi příjemci převažují senioři, kteří tvoří celé tři čtvrtiny všech příjemců (74 %).

4.4. Osoby ohrožené sociálním vyloučením

Další poměrně širokou kategorií, která spadá do oblasti zájmu sociální práce, a tudíž je i předmětem komunitního plánování sociálních služeb, je kategorie osob ohrožených sociálním vyloučením¹⁰. Tu můžeme dále členit podle různých typů ohrožení, kterým jsou tito lidé vystaveni, ať už vlastním nebo cizím přičiněním. V rámci komunitního plánování bývají lidé ohrožení sociálním vyloučením definováni taxativně, tzn. výčtem různých kategorií osob, které by mohly výše uvedenou definici splňovat. Jsou to např.:

- lidé bez domova či přístřeší, popř. osoby v substandardních formách ubytování či bydlení,
- lidé se zkušeností s uvězněním, lidé navracející se z výkonu trestu odnětí svobody,
- lidé ohrožení závislostí,
- pachatelé trestné činnosti či jejich oběti; osoby, které se dostaly do konfliktu se zákonem,
- mladí dospělí opouštějící některé ze školských zařízení pro výkon ústavní výchovy,
- lidé žijící v sociálně vyloučených lokalitách a lidé, kteří vedou rizikový způsob života,
- lidé s obtížemi v oblasti dluhové problematiky a ohrožení důsledky zadlužení či předlužení, lidé s nedostatečnou finanční gramotností; v širší rovině lidé se sníženou schopností orientace v komplikovaném sociálním prostředí,

¹⁰ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, definuje sociální vyloučení jako „vyčlenění osoby mimo běžný život společnosti a nemožnost se do něj zapojit v důsledku nepříznivé sociální situace“.

- lidé s nedostatečnými kompetencemi či zdroji pro adekvátní sociální fungování, lidé propadající se záchranou sociální sítí, např. lidé s dlouhodobými obtížemi v oblasti pracovního uplatnění.

Zdroj: <http://www.kpzn.cz/clanek/c52>.

Klienti sociálních pracovníků

V roce 2019 pracoval odbor sociální péče a zdravotnictví celkem s 62 osobami, které můžeme zahrnout do skupiny osob ohrožených sociálním vyloučením, jednalo se především o osoby nacházející se v nejistém bydlení a osoby bez přístřeší, dále o osoby neschopné splácet své závazky a pohledávky.

Tabulka č. 6: Počet klientů sociálních pracovníků (2019)

	Lidé ohrožení sociálním vyloučením (jiné)	Osoby, které se nacházejí v nejistém či neadekvátním bydlení, včetně osob bez přístřeší	Osoby neschopné splácet závazky a pohledávky
Nově zaevidovaní ve sledovaném roce	7	12	12
Celkem ke konci sledovaného roku	8	22	32
Klienti, se kterými se aktivně ve sledovaném roce pracovalo	8	22	32

Zdroj: autor dle formulářů MPSV V-26

Exekuce

Další pohled na osoby ohrožené sociálním vyloučením nabízí statistika exekucí. Tato data jsou k dispozici na webové stránce mapaexekuci.cz, kterou provozuje nezisková organizace Otevřená společnost společně s Ekumenickou akademií. Projekt čerpá z centrální evidence exekucí, kterou spravuje Exekutorská komora ČR.

Tabulka č. 7: Přehled exekucí – ORP Poděbrady (k 31. 12. 2019)

	počet osob v exekuci	počet osob nad 18 let	celkový podíl osob v exekuci	děti a mladiství	osoby 18-29 let	osoby 65+	počet exekucí	průměrný počet exekucí na osobu
ORP Poděbrady	1 946	26 179	7,43	8	188	181	11 317	5,8
Městec Králové	207	2 465	8,4	0	20	20	1 095	5,3

Poděbrady	837	12 002	6,97	5	81	82	4 777	5,7
-----------	-----	--------	------	---	----	----	-------	-----

Zdroj: mapaexekuci.cz

Celkový podíl osob v exekuci v ORP Poděbrady činí 7,43 %. V rámci sledovaného území mají nejvyšší podíl obyvatel v exekuci tyto obce: Dymokury (16 %), Činěves (14 %), Dobšice (12 %), Velenice (11 %), Vrbice (11 %), Úmyslovice (10 %) a Chroustov (10 %).

Příjemci dávek hmotné nouze

Dávky, kterými se řeší pomoc v hmotné nouzi, jsou příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc.

Tabulka č. 8: Průměrný měsíční počet příjemců dávek hmotné nouze za sledovaný rok

	ORP Poděbrady		Město Poděbrady		Město Městec Králové	
	2015	2019	2015	2019	2015	2019
Příspěvek na živobytí	215	78	89	45	35	10
Doplatek na bydlení	59	43	38	36	7	0
Mimořádná okamžitá pomoc	66	40	27	22	8	11

Zdroj: MPSV

Příspěvek na živobytí je opakující se a obligatorní dávkou, která slouží k pokrytí nákladů spojených s uspokojením základních životních podmínek osob. Na tento příspěvek vzniká nárok osobě, jejíž příjem nedosahuje částky živobytí. Celkově se ve sledovaném období snižuje počet příjemců, kteří pobírají příspěvek na živobytí. Nutno upozornit na skutečnost, že v roce 2015 se poměr mezi vyplacenými dávkami za celý SO ORP rozděloval hrubým odhadem na jednu polovinu mezi města Poděbrady a Městec Králové a jedna polovina příjemců pocházela z okolních obcí. Naopak v roce 2019 stoupl podíl příjemců v těchto dvou městech na cca více jak dvě třetiny (70 %) k celkovému počtu příjemců na celé ORP.

Mimořádná okamžitá pomoc je dávkou jednorázovou a fakultativní. Účelem této dávky je poskytnout pomoc v nepředvídatelných životních situacích, jejichž řešení nesnese odklad. Pomoc státu je určena osobám, které nemohou určitou mimořádnou událost vyřešit samy. Mimořádná okamžitá pomoc by měla zabránit sociálnímu vyloučení a předejít stavu prohlubování hmotné nouze¹¹. V roce 2019 byly čtyři pětiny (82 %) dávek mimořádné okamžité pomoci vyplaceno pouze v Poděbradech a Městci Králové.

Doplatek na bydlení je další dávkou hmotné nouze. Účelem doplatku na bydlení je zabezpečit odůvodněné náklady na bydlení. Doplatek na bydlení je určen osobám, které nejsou schopny svým příjmem a případně příspěvkem na bydlení pokrýt odůvodněné náklady na bydlení v tom rozsahu, aby jim zbývala alespoň částka živobytí. Pokud příjemce dávky není schopen s částkou racionálně hospodařit, pak je možné využít institut zvláštního příjemce, tzn., že doplatek je poskytován přímo pronajímateli, případně

¹¹ Zdroj: <https://www.mpsv.cz/-/mimoradna-okamzita-pomoc>.

poskytovateli služeb či energií. Zároveň z tabulky vyplývá, že v roce 2019 podíl příjemců z Poděbrad k celkovému počtu příjemců za celé ORP činil u doplatku na bydlení více než čtyři pětiny (83 %).

4.5. Bydlení

Poslední zde rozebíranou oblastí, v níž se setkává zájem sociální práce ze strany Odboru sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady, poskytovatelů sociálních služeb a aktérů komunitního plánování, je oblast bydlení.

Příspěvek na bydlení

Příspěvek na bydlení je dávka státní sociální podpory. Příspěvek na bydlení přispívá ke krytí nákladů na bydlení jednotlivcům či rodinám s nízkými příjmy. Má na něj nárok vlastník či nájemce bytu, pokud je v něm přihlášen k trvalému pobytu. Podmínkou vzniku nároku je, aby náklady na bydlení dosahovaly stanoveného procenta z příjmů, a zároveň jsou nižší než zákonem stanovené normativní náklady. Náklady na bydlení potom zahrnují nejen nájemné, ale také platby za služby a energie.

Tabulka č.9: Průměrný měsíční počet příjemců příspěvku a doplatku na bydlení za sledovaný rok

	ORP Poděbrady		Město Poděbrady		Město Městec Králové	
	2015	2019	2015	2019	2015	2019
Příspěvek na bydlení	443	352	289	237	40	33

Zdroj: MPSV

Z výše uvedené tabulky je patrný mírný pokles příjemců příspěvku na bydlení, zároveň z tabulky vyplývá, že v roce 2019 podíl příjemců z Poděbrad k celkovému počtu příjemců za celé ORP činil u příspěvku na bydlení více jak dvě třetiny (67 %).

Byty pro osoby ohrožené sociálním vyloučením v SO ORP Poděbrady

V roce 2021 byl zpracován dokument „Přehled bytů pro osoby ohrožené sociálním vyloučením v ORP Poděbrady“ (Centrum pro komunitní práci střední Čechy, 2021), který je přílohou tohoto dokumentu.

Byty vyčleněné k sociálním účelům má celkem 11 obcí v SO ORP Poděbrady, a to: Činěves, Dlouhopolsko, Dymokury, Chroustov, Kněžice, Městec Králové, Opolany, Oseček, Poděbrady, Podmoky, Sokoleč. Celkem se jedná o 58 bytů v obcích I. a II. typu a 106 bytů ve vlastnictví města Poděbrady. Některé byty jsou vyčleněné jako byty zvláštního určení - byty s pečovatelskou službou, a to v případě Činěvsi, Kněžic, Městce Králové a Poděbrad.

V době realizace Analýzy výstavbu bytů k sociálním účelům plánovalo 8 obcí, konkrétně: Dymokury, Choťánky, Městec Králové, Opočnice, Opolany, Podmoky, Sokoleč, Záhornice. Celkem je tak naplánovaná výstavba minimálně 50 bytů.

4.6. Shrnutí nejdůležitějších zjištění

- Celkový počet obyvatel SO ORP Poděbrady činí 31 382 (k 31. 12. 2019). Přičemž v samotných Poděbradech žije 14 377 (46 %) obyvatel a ve druhém městě SO ORP Městci králové žije 2846 (9 %) obyvatel.
- SO ORP Poděbrady je jedním z nejstarších SO ORP v celém Středočeském kraji, průměrný věk obyvatel činí 43,3 let.
- V rámci území dochází k poklesu počtu příjemců přídatku na dítě, tento fakt zřejmě souvisí s vývojem příjmů domácností a s nastavením hranice, která ve sledovaném období činila 2,7násobek životního minima, což má za následek pokles počtu rodin, které na tuto dávku ze zákona „dosáhnou“.
- Naopak počet vyplacených rodičovských příspěvků má od roku 2015 na úrovni celého ORP mírně vzestupnou tendenci, což souvisí s mírně rostoucí hrubou mírou porodnosti ve spádových obcích SO ORP.
- Ke konci roku 2019 bylo v celém ORP evidováno 1137 příjemců PnP. Více jak dvě pětiny příjemců PnP (493, tj. necelých 43 %) měly trvalé bydliště v Poděbradech. Mezi příjemci převažují senioři, kteří tvoří celé tři čtvrtiny všech příjemců (74 %).
- Celkový podíl osob v exekuci v ORP Poděbrady činí 7,43 %. V rámci sledovaného území mají nejvyšší podíl obyvatel v exekuci tyto obce: Dymokury (16 %), Činěves (14 %), Dobšice (12 %), Velenice (11 %), Vrbice (11 %), Úmyslovice (10 %) a Chroustov (10 %).
- Celkový počet dávek mimořádné okamžité pomoci, které byly vyplaceny v rozmezí let 2015 až 2019 v ORP Poděbrady, postupně spíše klesá. Za důležité považujeme fakt, že mezi příjemci převládají především obyvatelé města Poděbrady, u příjemců příspěvku na živobytí činí tento podíl 58 %, u příjemců doplatku na bydlení činí tento podíl 84 % a u příjemců mimořádné okamžité pomoci 55 %.
- Byty vyčleněné k sociálním účelům má celkem 11 obcí v SO ORP Poděbrady, v roce 2019 další 3 obce plánovaly výstavbu bytů k sociálním účelům.
- Ve sledovaných letech jsme zaznamenali mírný pokles příjemců příspěvku na bydlení. Opět i zde je třeba zmínit, že podíl příjemců z Poděbrad k celkovému počtu příjemců za celé ORP činil u příspěvku na bydlení více jak dvě třetiny (67 %).

5. Závěry analytických kroků

5.1. Popis poskytovaných sociálních služeb v území SO ORP Poděbrady

V této kapitole vycházíme z dokumentu „Popis poskytovaných sociálních služeb na území ORP Poděbrady“, který byl zpracován v roce 2021 a je přílohou tohoto dokumentu.

Metodologie šetření

Prvotním zdrojem pro námi získané statistické informace se stal Registr poskytovatelů sociálních služeb a webové stránky poskytovatelů sociálních služeb. Pro popisnou analýzu situace byla použita kvalitativní metoda sběru dat¹² - osobní individuální hloubkové rozhovory, případně telefonické rozhovory.

V průběhu června 2020 až prosince 2020 jsme oslovili celkem 23 poskytovatelů sociálních služeb a 3 poskytovatele služeb návazných. Konkrétně se jednalo o tyto poskytovatele sociálních služeb:

- Centrum pro integraci cizinců, o.p.s.
- Centrum psychologicko-sociálního poradenství Středočeského kraje, p.o.
- Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s.
- Diakonie ČCE - středisko Střední Čechy
- Domácí hospic Nablízku, z.ú.
- Domov Mladá - poskytovatel sociálních služeb, p.o.
- Domov Na Zámku, poskytovatel sociálních služeb, p.o.
- Domov Rožďalovice, poskytovatel sociálních služeb
- Farní charita Nymburk
- FOKUS Mladá Boleslav z.s.
- Handicap centrum Srdce, o.p.s.
- Laxus z.ú.
- LECCOS, z.s.
- LUXOR Poděbrady, poskytovatel sociálních služeb
- Oblastní charita Kutná Hora
- Pečovatelská služba Městec Králové, s.r.o.
- Respondeo, z.s.
- Romodrom o.p.s.
- RSOP z.s.
- SEMIRAMIS z.ú.
- Senior centrum Hvězda SK s.r.o.
- VOLNO, sdružení pro pomoc rodinám dětí s postižením, z.ú.
- Zvoneček Bylany, poskytovatel sociálních služeb

¹² V sociálních vědách pojem kvalitativní výzkum označuje výzkum, který se zaměřuje na to, jak jednotlivci a skupiny nahlíží, chápou a interpretují svět. V tomto konkrétním případě tedy analyzujeme, jak poskytovatelé působící v regionu subjektivně vnímají místní situaci v oblasti sociálních služeb.

Dále se jednalo o tyto poskytovatele služeb návazných: psychologickou poradnu Ubi-Ibi, Speciální základní školu Poděbrady, příspěvkovou organizaci a Základní školu Městec Králové, Náměstí Republiky 303.

Shrnutí statistických údajů v rámci poskytovaných sociálních služeb

Vypracovaný přehled (dostupný v plné verzi Popisu poskytovaných sociálních služeb ORP Poděbrady, viz příloha č. 2 tohoto dokumentu) nelze považovat za definitivní a ve svém výčtu zcela úplný, a to vzhledem ke specifikům využívání sociálních služeb. Dále nelze postihnout všechny sociální služby poskytované mimo území SO ORP Poděbrady pro obyvatele tohoto území. Je možné ale konstatovat, že se jedná o většinu sociálních služeb, kterou obyvatelé SO ORP Poděbrady využívají.

Stručné shrnutí ke statistickým údajům, které byly v rámci poskytovaných sociálních služeb zpracovány:

- Zákon o sociálních službách upravuje 14 druhů služeb sociální péče. V ORP Poděbrady je poskytováno 12 z těchto 14 druhů sociálních služeb.
- Zákon o sociálních službách upravuje 18 druhů služeb sociální prevence. V ORP Poděbrady je poskytováno 10 z těchto 18 druhů sociálních služeb.
- Služby odborného sociálního poradenství jsou pro obyvatele ORP Poděbrady zajištěny 4 poskytovateli, a to jak sídlícími přímo v ORP, tak poskytujícími služby v ambulantní či v terénní formě.
- Pro obyvatele SO ORP je v regionu dostupných 9 sociálních služeb pobytových, 9 služeb ambulantních a 33 služeb poskytovaných terénní formou.
- Většina sociálních služeb ambulantních a terénních je pro klienty časově dostupná pouze v pracovních dnech. Pro obyvatele SO ORP Poděbrady je k dispozici 8 druhů sociálních služeb, které jsou poskytovány nepřetržitě, tedy 24 hodin denně. Jedná se především o pobytové služby sociální péče.
- Nejvyšší míru zastoupení mezi nabízenými službami mají služby určené seniorům, osobám s různými druhy zdravotního postižení (chronické, mentální nebo kombinované) a rodinám s dětmi. Zahrnují jak služby v pobytové, tak ambulantní a terénní formě. Oproti tomu pro jednotlivce z řad sociálně znevýhodněných osob (osoby v krizi, osoby bez příštěší apod.) se v ORP nabízí omezený počet služeb poskytovaných převážně terénní formou.
- Kapacity sociálních služeb ve spádové oblasti SO ORP Poděbrady jsou na průměrné kapacitní výši v rámci Středočeského kraje.

Shrnutí zkušeností poskytovatelů sociálních služeb

- Společným problémem, který jde napříč všemi službami pro různé cílové skupiny, je otázka financování. V případě sledovaného území hraje rozhodující roli jednoleté financování ze strany zřizovatelů a státu, které neumožňuje plánovat v delším časovém horizontu.
- Dalším problémem, který řeší většina poskytovatelů v území, je nedostatek personálu. Týká se to zejména služeb sociální prevence. V současných podmínkách, v nichž poskytovatelé sociálních služeb fungují, je obtížné zajistit dostatek kvalifikovaných zaměstnanců. Důvodem je malý počet kvalitních uchazečů o tuto práci, vzhledem k její náročnosti a nízkému finančnímu ohodnocení.

- Řešení problematiky nízkonákladového sociálního bydlení, případně krizového bydlení, je také aktuální pro všechny sledované cílové skupiny.
- Z šetření vyplynula potřeba podpory spolupráce poskytovatelů sociálních služeb, včetně vytváření adekvátního prostoru pro sdílení informací a vzájemnou komunikaci.
- Další potřeba se ukázala v oblasti dobrovolnictví, kde by bylo vhodné především podpořit koordinovanou práci s dobrovolníky v území.
- Dále je vhodné vhodným způsobem průběžně podporovat informovanost praktických lékařů a pediatrů o systému sociálních služeb a možnostech jejich pomoci. V této souvislosti je vhodné zároveň podpořit proaktivitu sociálních pracovníků v nemocnicích.
- Dále je třeba podporovat informovanost zástupců menších obcí v sociální oblasti, vytvořit adekvátní prostor pro sdílení informací a vzájemnou komunikaci.
- Také je třeba zajistit, aby osoby pečující měly dostatečné informace o možnostech podpory a pomoci, kterou mohou získat (příspěvky na péči apod.).
- Problematický je poddimenzovaný stav personálních kapacit v oblasti sociální práce na městských úřadech v území (Poděbrady, Městec Králové).
- Problematickou je lepší dostupnost ambulantních sociálních služeb pro obyvatele Městečka je možno řešit prostřednictvím podpory terénních forem těchto služeb, případně pomocí podpory individuální uzpůsobené dopravy.
- Zvyšování bezbariérovosti měst a obcí (veřejných budov, dopravy a veřejného prostranství) je jeden ze základních kroků, jak zlepšit podmínky života seniorů a osob se zdravotním postižením.

5.2. Přehled bytů pro osoby ohrožené sociálním vyloučením v ORP Poděbrady¹³

Metodologie

Při sběru dat jsme vyšli z několika metodických přístupů, a to ze sekundární analýzy dostupných dokumentů a kvantitativního dotazníkového šetření, v rámci kterého jsme oslovili v průběhu měsíců 12/2020 - 3/2021 zástupce všech obcí v ORP Poděbrady. Od 31 obcí¹⁴ jsme obdrželi prostřednictvím e-mailu odpovědi na tyto tři otázky:

1. Má Vaše obec byty, které jsou určeny seniorům, osobám se zdravotním postižením či rodinám v nepříznivé životní situaci/ v nějaké krizi (včetně bytů zvláštního určení¹⁵)?

Pokud ano, uveďte, prosím, jejich počet, a dále popište, o jaké byty se jedná a pro jaké cílové skupiny jsou určeny.

¹³ V této kapitole vycházíme z dokumentu „Přehled bytů pro osoby ohrožené sociálním vyloučením v ORP Poděbrady (2021): Centrum pro komunitní práci střední Čechy“, který je přílohou tohoto dokumentu.

¹⁴ Z celkového počtu 35 obcí v ORP.

¹⁵ Tyto byty jsou definovány v ust. § 2300 odst. 1 občanského zákoníku následovně: Je-li předmětem nájmu byt určený pro ubytování osob se zdravotním postižením nebo byt v domě se zařízením určeným pro tyto osoby nebo byt v domě s pečovatelskou službou, jedná se o nájem bytu zvláštního určení.

2. Plánuje Vaše obec v následujících letech jakoukoliv bytovou výstavbu, případně navýšení bytového fondu prostřednictvím rekonstrukce stávajících budov?

Prosíme, popište konkrétně, o jaké byty by se jednalo, tedy především, pro jaké cílové skupiny by byly určeny, a jaký je plánovaný počet.

3. Nachází se na území Vaší obce ubytovna, případně „noclehárna“?

Pokud ano, uveďte, prosím, bližší informace – lokalitu, kapacitu, zkušenosti apod.

Na webových stránkách jsme získali informace o 1 obci (Vrbová Lhota), informace o 2 obcích (Sokoleč, Velenice) prezentujeme na základě realizovaného individuálního rozhovoru se starosty obcí. Popis bytového fondu města Poděbrad vychází z informací získaných od MěÚ Poděbrady a z individuálního rozhovoru s tajemnicí Bytové komise.

Závěry

Byty vyčleněné k sociálním účelům má celkem 11 obcí v ORP Poděbrady, a to: Činěves, Dlouhopolsko, Dymokury, Chroustov, Kněžice, Městec Králové, Opolany, Oseček, Poděbrady, Podmoky, Sokoleč. Celkem se jedná o 58 bytů v obcích I. a II. typu a 106 bytů ve vlastnictví města Poděbrady. Některé byty jsou vyčleněné jako byty zvláštního určení - byty s pečovatelskou službou, a to v případě Činěvsí, Kněžic, Městce Králové a Poděbrad.

Výstavbu bytů k sociálním účelům plánuje 8 obcí, konkrétně: Dymokury, Choťánky, Městec Králové, Opočnice, Opolany, Podmoky, Sokoleč, Záhornice. Celkem je tak naplánovaná výstavba minimálně 50 bytů.

V ORP Poděbrady se nenabízí pobytovej sociální služba pro osoby, které se ocitnou v tíživé životní situaci a nejsou schopné si své bydlení udržet, tzn. azylové bydlení, noclehárna apod. Pobytovej sociální služby jsou v území určené pouze pro osoby se zdravotním postižením a seniory. V průběhu našeho mapování potřeb ohrožených skupin obyvatel v území (rozhovory se starosty, rozhovory s poskytovateli sociálních služeb apod.) jsme však potřebovali pobytovej sociálních služeb pro ty obyvatele, kteří se dostanou do velmi tíživé životní situace, např. v souvislosti s rodinnými problémy (rozchod, rozvod, úmrtí partnera), či do finanční tísně z důvodu ztráty zaměstnání, kterou již sami nejsou schopni zvládnout, zaznamenali. Přes toto zjištění ale platí, že sociální služby nepředstavují řešení problematiky dostupnosti bydlení v území.

V ORP Poděbrady nabízí své služby několik provozovatelů komerčních ubytoven, které se zaměřují na námi sledovanou cílovou skupinu. Tyto ubytovny však nemůžeme v současné situaci považovat za součást sociálního systému, jelikož s jejich klienty není vykonávána systematická sociální práce, na ubytovnách zůstávají dlouhodobě, případně se dokonce pouze stěhují z jedné ubytovny na druhou. Velmi často se jedná o zahraniční dělníky.

Uvědomujeme si, že obce a města jsou v současné době vystaveny protichůdným očekáváním. Na jednu stranu je od nich očekávána odpovědná správa bytového fondu, do které spadá včasná reakce na prodlevy s platbou nájemného. Na druhou stranu se od nich očekává taková sociální bytová politika,

kteřá bude umožňovat adekvátní řešení situace osob a celých rodin, které se dostávají z různých důvodů do bytových problémů.

Dle našeho názoru se však tato situace dá řešit prostřednictvím stávajícího bytového fondu měst a obcí, a to v kombinaci s terénními sociálními službami, pokud se na tyto případy v bytových koncepcích obcí bude pamatovat.

Na základě výše uvedeného byla formulována následující doporučení:

- Zpracovat koncepci sociálního/prostupného bydlení (byty určené k sociálním účelům), včetně pravidel pro přidělení těchto bytů.
- Zohlednit současné kapacity bytového fondu obcí a vyčlenit z něj byty, které by umožnily nastavit systém prostupného bydlení.
- Provázat sociální a bytovou politiku, které odpovídá např. dostupnost krizového bydlení či zmíněného prostupného bydlení.
- V rámci pravidel pro přidělení bytů k sociálním účelům nastavit realizaci sociální práce (ve spolupráci s terénními sociálními službami, Odborem sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady, Oddělením sociální péče Městec Králové), včetně např. podmínky nastavení individuálního plánu na poskytování sociální práce, pravidelných návštěv sociálních pracovníků, pravidelného vyhodnocování apod.
- Je vhodné, aby součástí pravidel byl i návod, jak postupovat v mimořádných situacích (kdy volat sociální službu/sociální odbor/PČR apod.).

Je třeba si také uvědomit, že zatímco bytový fond je ve vlastnictví jednotlivých měst a obcí, většina zaměstnanců Odboru sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady vykonává státní správu v rámci celého ORP Poděbrady. Je proto důležité i oblast bydlení řešit v rámci celého území, ve spolupráci se všemi obcemi.

V této oblasti doporučujeme:

- Nastavit systém vzájemného informování a sdílení zkušeností.
- Sjednotit pravidla prostupného bydlení v ORP.
- Přes uvedená doporučení si uvědomujeme, že vždy bude existovat specifická skupina obyvatel (např. osoby bez přístřeší), pro kterou je udržení si adekvátního a kvalitního bydlení neřešitelným problémem a potřebuje kontinuální pomoc a podporu ze strany sociálních pracovníků. A i přes tuto podporu se může stát, že se problémy těchto osob efektivně vyřešit nepodaří.

5.3. Popis potřeb jednotlivých skupin¹⁶

V této kapitole vycházíme z dokumentu „Popis potřeb osob žijících v území ORP Poděbrady nacházejících je v nepříznivé sociální situaci nebo touto situací ohrožených“, který byl zpracován v únoru 2022 a vycházel z šetření realizovaných v letech 2020 – 2021.

V rámci popisu potřeb dále uvádíme především z šetření vyplývající doporučení ve vztahu k tvorbě SPRSS v souvislosti s jednotlivými cílovými skupinami.

Metodologie

Pro účely našeho šetření jsme použili výzkumné metody skupinových rozhovorů¹⁷ a individuálních hloubkových rozhovorů, které patří mezi nejzákladnější metody kvalitativního sociologického výzkumu. Individuální i skupinové rozhovory byly řízeny moderátorem jako polostrukturované rozhovory formou osobního či online setkání. Individuální rozhovory měly délku od 1 do 2 hodin, účast na skupinovém rozhovoru trvala 1,5 hodiny. Obsah rozhovorů vycházel z cílů výzkumného šetření.

Veškeré výzkumné informace byly pro účely analýzy anonymizovány. Pro dokreslení některých informací jsou však ve výše uvedeném dokumentu uvedeny konkrétní citace, ale pouze tak, aby byla zaručena anonymita zdroje.

Výzkumný soubor

Výzkumný soubor lze rozdělit do několika následujících podskupin, a to na skupinu respondentů z řad neformálních pečujících, skupinu respondentů z řad poskytovatelů sociálních služeb, na zástupce Odboru sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady, na skupinu respondentů z řad poskytovatelů následných služeb a na zástupce místních samospráv spádových obcí SO ORP Poděbrady.

Neformální pečující

Tento výzkumný podsoubor byl tvořen 15 respondenty. Výběr respondentů z řad neformálních pečujících byl zacílen na konkrétní skupinu, a to na pečující rodiče dětí a mladistvých se zdravotním postižením ve věku do 26 let. Jednalo se o současné žáky Speciální základní školy Poděbrady, příspěvkové organizace. S rodiči, ve všech případech matky dětí s postižením, bylo realizováno 13 individuálních hloubkových rozhovorů a 1 skupinová diskuse.

Většina opečovávaných dětí byla ve věku 10 - 14 let, nejstaršímu bylo 29 let. Většina těch, o něž respondenti pečují, měla kombinované zdravotní postižení, to znamená, že se u nich setkává více závažných diagnóz. Nejčastějšími diagnózami byly poruchy autistického spektra (PAS), často

¹⁶ V této kapitole vycházíme z dokumentu „Popis potřeb osob žijících v území ORP Poděbrady nacházejících se v nepříznivé sociální situaci nebo touto situací ohrožených (2022): Centrum pro komunitní práci střední Čechy“, který je přílohou tohoto dokumentu.

¹⁷ V průběhu realizace projektu se tato metoda ukázala jako méně vhodná, a to především z důvodu epidemiologických opatření vlády v souvislosti s nemocí Covid-19.

kombinované s ADHD nebo mentální retardací. Těžká či středně těžká mentální retardace byla druhou nejčastější diagnózou, za níž následovaly dětská mozková obrna (DMO) a Downův syndrom. Mezi v našem souboru ojedinělé diagnózy patří Tourettův syndrom, neurofibromatóza či těžká sociální fobie. Velmi častým přidruženým problémem byla epilepsie. Ve všech případech se jednalo o diagnózy a jejich kombinace, které děti téměř nebo zcela vyřadily z běžného života a způsobují jim celou řadu komplikací a obtíží, a kvůli nimž jsou převážně nebo zcela závislé na péči druhých.

Poskytovatelé sociálních služeb

Tento výzkumný podsoubor byl tvořen 31 respondenty, se kterými bylo vedeno celkem 24 individuálních hloubkových rozhovorů a 1 skupinová diskuse.

Konkrétně se jednalo o tyto poskytovatele sociálních služeb:

- Centrum pro integraci cizinců, o.p.s.
- Centrum psychologicko-sociálního poradenství Středočeského kraje, p.o.
- Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s.
- Diakonie ČCE – střední Čechy
- Domov Mladá, poskytovatel sociálních služeb – pobytová služba
- Domov Mladá, poskytovatel sociálních služeb – ambulantní služba
- Domov Rožďalovice, poskytovatel sociálních služeb
- Farní charita Nymburk
- Fokus, z.s.
- Handicap centrum Srdce, o.p.s.
- Hospic Nablízku, z.ú.
- Hvězda SK, s.r.o.
- Laxus z.ú.
- LECCOS, z.s.
- LUXOR Poděbrady, poskytovatel sociálních služeb – Domov pro seniory
- LUXOR Poděbrady, poskytovatel sociálních služeb – Komunitní centrum
- Oblastní Charita Kutná Hora
- Pečovatelská služba Městec Králové, s.r.o.
- Respondeo, z.s.
- Romodrom o.p.s.
- RSOP z.s.
- SEMIRAMIS z.ú.
- VOLNO, sdružení pro pomoc rodinám dětí s postižením, z.ú.
- Zvoneček Bylany, poskytovatel sociálních služeb

Zástupci sociálního odboru

S 11 zástupci Odboru sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady byly vedeny 2 individuální hloubkové rozhovory a 3 skupinové diskuse.

Poskytovatelé návazných služeb

Tento výzkumný podsoubor byl tvořen 7 respondenty, se kterými bylo realizováno 5 individuálních hloubkových rozhovorů a 1 skupinová diskuse¹⁸.

Konkrétně se jednalo o tyto poskytovatele návazných služeb:

- Speciální základní škola Poděbrady, příspěvková organizace
- Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s. – pěstounská péče
- Ubi-Ibi (2 zástupci)
- Základní škola Městec Králové, Náměstí Republiky 303
- PaedDr. Květa Husová
- Centrum pro všechny, spolek

Zástupci místních samospráv

Tento výzkumný podsoubor byl tvořen 19 respondenty, se všemi proběhly individuální hloubkové rozhovory.

Konkrétně se jednalo o tyto zástupce místních samospráv:

- Městec Králové
- Opolany
- Dymokury
- Sány
- Běrunice
- Kněžice
- Sokoleč
- Činěves
- Odřepsy (2 zástupce obce)
- Sloveč
- Opočnice
- Pátek (2 zástupci obce)
- Libice nad Cidlinou
- Podmoky
- Velenice
- Kouty
- Zástupkyně Sociální komise města Poděbrady

¹⁸ Jednalo se skupinovou diskusi týkající se potřeb obyvatel Městecka, které se účastnili poskytovatelé sociálních a návazných služeb zároveň.

5.3.1. Popis potřeb neformálních pečovatелů o děti a mladistvé do 26 let

Kritéria, která mají vliv na potřeby a kvalitu života, vycházejí z podmínek celé pečující rodiny. V každé pečující rodině se ale liší.

Následující souhrn zjištění ve formě doporučení reaguje na zjištěné potřeby pečujících v rámci našeho šetření a jsou určena k další diskusi, nejedná se o obecně platné závěry:

- Je třeba zajistit podporu osob, které se starají o své blízké, ve smyslu omezení jejich společenské izolace, napomáhání zvládnutí jejich náročné situace, předcházení syndromu vyhoření apod. Důležitá je v tomto smyslu podpora a rozvoj sítě psychologických a psychoterapeutických služeb pro neformální pečující (psychoterapeutické poradenství, koučink, nácvik apod.), zajištění možnosti sdílení, setkávání, např. formou svépomocných skupin a podpory rozvoje rodičovských kompetencí tak, aby mohli rodiče vychovávat své dítě v jeho přirozeném domácím prostředí, a to s ohledem na jeho specifické potřeby (zajištění vzdělávání, specifických kompenzačních pomůcek apod.).
- Důležité je průběžně zajišťovat dostatečnou informovanost neformálních pečujících v různých oblastech. Jako optimální se jeví předávání informací především prostřednictvím lékařů/specialistů či pediatrů (uvědomujeme si však složitost tohoto postupu). Vhodné je také nastavení a realizace informační kampaně, která by oslovila neformální pečovatele z řad rodičů pečujících o děti se zdravotním postižením/žáky Speciální základní školy Poděbrady, příspěvkové organizace a Základní školy Městec Králové a obsahovala by komplexní informace o dostupných službách a různých formách pomoci, včetně komplexních informací o sociálních dávkách a dalších finančních možnostech podpory neformálních pečujících a komplexních informací o dalších možnostech a právech neformálních pečujících. Jako efektivní se zároveň ukazuje i individuální podpora pečujících osob prostřednictvím nabídky odborného poradenství jak v počáteční fázi pečování, tak po celou dobu poskytování péče (v rámci zvyšování kompetencí, jak efektivně pečovat, zprostředkování kontaktů s úřady a pomoci s vyřízením nezbytných formalit apod.). Oslovení pečující velmi pozitivně reflektovali podporu vzniku a následného fungování svépomocné skupiny neformálních pečujících a tzv. peer konzultantů.
- Klíčové je na speciální potřeby pečujících rodin reagovat komplexní sítí dostupných sociálních a návazných služeb, včetně sítě potřebných odborníků z oblasti zdravotnictví. Z realizovaných rozhovorů vyloučily tyto základní priority: zajištění dostupnosti sítě odlehčovacích služeb pro všechny věkové skupiny, dostupnosti služeb denních stacionářů, dostupnosti sociálně terapeutické dílny, zajištění dostupnosti pobytových sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením a zajištění dostupnosti odborné zdravotní péče.
- Jako důležité se ukázalo téma volnočasových aktivit dětí a mladistvých se zdravotním postižením, které mají také potřebu sdružování a smysluplného vyplnění volného času. Dětem i mladistvým se zdravotním postižením by měla být nabídnuta možnost zájmové, sportovní a kulturní činnosti, která by naplňovala jejich volný čas tak, jak jim to zdravotní stav dovolí. V této oblasti např. podporovat rozvoj dobrovolnických aktivit.

V rámci následujících podkapitol vycházíme z individuálních rozhovorů s poskytovateli sociálních a návazných služeb, z individuálních rozhovorů se zástupci místních samospráv a z individuálních rozhovorů a skupinových diskusí se zástupci Odboru sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady.

5.3.2. Potřeby seniorů a osob se zdravotním postižením ve vazbě k terénním sociálním službám a podpoře setrvání v domácím prostředí

V rámci našeho šetření se potvrdil trend stárnutí v přirozeném prostředí, kdy senioři či osoby se zdravotním postižením, včetně jejich blízkých, nevyhledávají předčasně pomoc pobytových služeb, např. domovů pro seniory či domovů pro osoby se zdravotním postižením. V této souvislosti vyloučily dvě základní oblasti potřeb, které je třeba saturovat. V první řadě je důležité, aby tito lidé mohli zůstat i s přibývajícím věkem či zdravotním postižením aktivní a mohli se bezpečně pohybovat nejen v rámci svého bytu, ale také v rámci obce, kde žijí. V druhé řadě je důležitá dostupnost terénních a ambulantních sociálních služeb společně s podporou pečujících rodin.

Následující doporučení reagují na zjištěné potřeby v rámci našeho šetření a jsou určena k další diskusi. Nejedná se o obecně platné závěry:

- Je velmi důležité zachovat současnou podporu aktivit cílených na seniory a osoby se zdravotním postižením ze strany měst a obcí, tyto aktivity monitorovat, na základě poptávky případně rozšiřovat, zapojovat do nich další skupiny obyvatel (např. podporou široké informovanosti o těchto aktivitách, monitorováním a cíleným oslovováním osamělých seniorů formou osobních pozvánek), odstraňovat případné bariéry v jejich využívání (např. v souvislosti s dopravou osob imobilních, důrazem na bezbariérové prostředí, zajištěním dostatku laviček, odpočinkových zón apod.). V této souvislosti se ukazuje jako podstatné zajištění podpory a ocenění aktivních seniorů, osob se zdravotním postižením a dalších dobrovolníků, kteří se o volnočasové aktivity starají.
- Klíčový je pravidelný monitoring skutečné potřebnosti terénních sociálních služeb v území a navyšování kapacity těchto služeb dle této skutečné potřebnosti. V tuto chvíli se jako prioritní jeví podpora.
- sociálních služeb pečovatelské služby, služby osobní asistence, případně sociální rehabilitace a sociální aktivizace s důrazem na zachování sociálních kontaktů a prevenci vyčleňování seniorů ze společenského prostředí.
- Podstatné je také zajištění informovanosti o možnostech pomoci a podpory v území, kterou je vhodné zacílit nejen na seniory a osoby se zdravotním postižením, ale také na neformální pečující. Jako optimální se jeví informovat srozumitelně (laicky) prostřednictvím lékařů a regionálního tisku ve spolupráci se sociálními pracovníky městských úřadů.
- Další klíčovou oblastí je řešení problematiky bydlení seniorů, kteří ve svých domácnostech zůstat nemohou (například osoby osamocené či žijící ve vyšších patrech domů bez výtahu) a nejsou cílovou skupinou pobytových sociálních služeb. Města i obce by měly disponovat dostatečným počtem malometrážních bezbariérových bytů, doporučujeme využít možnosti dotačních titulů na sociální bydlení apod. V této souvislosti je důležitý pravidelný monitoring bytové situace osamělých seniorů a osob se zdravotním postižením, dále například i těch, kteří žijí v domech bez

výtahu (lze ve spolupráci s pečovatelskou službou, lékaři apod.). Nesmíme zapomínat také na podporu sociální služby chráněné bydlení pro osoby se zdravotním postižením.

- I v této souvislosti je důležitá podpora neformálních pečujících, tedy modelu rodinné péče, formou zajištění informovanosti o možnostech pomoci a podpory v nepříznivých životních situacích napříč územím, individuální podpory pečujících osob, případně jejich edukace. Nesmíme také zapomínat na důležitost pomoci formou dostupných sociálních služeb, jako jsou např. odlehčovací služby a sociální služby denní a týdenní stacionáře.

5.3.3. Potřeby seniorů a osob se zdravotním postižením ve vazbě k bytovým sociálním službám

Přestože zabezpečení potřeb zmíněných v předešlé podkapitole snižuje potřebnost pobytových sociálních služeb, v případě, kdy se soběstačnost seniora či osoby se zdravotním postižením sníží natolik, že již není možné, aby žil sám ve své původní domácnosti a pomoc ze strany terénních sociálních služeb či ze strany rodinných příslušníků je nedostačující nebo úplně chybí, přichází na řadu péče institucionální. V současné době se jedná především o potřebu finančně dostupných domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem rodinného typu. Tato potřeba není v území dostatečně saturována.

Následující doporučení opět reagují na zjištěné potřeby v rámci našeho šetření a jsou určena k další diskusi. Nejedná se o obecně platné závěry:

- Klíčové je zajištění dostatečných kapacit pobytové služby domov se zvláštním režimem (vzhledem k demografickým prognózám a rapidnímu nárůstu seniorů se stařeckými demencemi).
- Důležitá je také samozřejmě dostatečná kapacitní dostupnost dalších pobytových sociálních služeb (domov pro seniory, domov pro osoby se zdravotním postižením, týdenní stacionáře).

5.3.4. Potřeby rodin s dětmi se zaměřením na rizikové jevy

Mluvíme-li o cílové skupině rodina s dětmi v kontextu sociálních služeb a komunitního plánování sociálních služeb, máme na mysli především rodiny, které se z nejrůznějších důvodů dostaly do takové životní situace, která je pro ně obtížně řešitelná vlastními silami.

Následující doporučení reagují na zjištěné potřeby v rámci našeho šetření a jsou určena k další diskusi. Nejedná se o obecné závěry:

- Velmi potřebná forma podpory rodin s dětmi je doprovázení, doučování.
- Z pohledu této cílové skupiny je velmi důležité zajistit práci s neorganizovanou mládeží formou nízkoprahového zařízení v terénní formě i mimo město Poděbrady (jedná se především o město Městec Králové, případně o obec Dymokury).
- Klíčová je také podpora dostupného bydlení pro rodiny ohrožené sociálním vyloučením. V oblasti bydlení byla v rámci realizovaných rozhovorů zmiňována možnost nastavení systému prostupného bydlení v území, který by zahrnoval i malometrážní „sociální“ byty či startovací byty a byl nastaven na základě různé úrovně míry kompetencí jednotlivých klientů. Vhodný je např.

- třístupňový model, tzv. krizové, tréninkové a sociální bydlení, kdy klient postupuje do dalšího stupně na základě splnění kritérií hodnotících jeho kompetentnost k bydlení.
- V rámci řešení problematiky uživatelů návykových látek je důležitá podpora navýšení kapacity terénního programu pro tyto osoby, a to v rámci celého území SO ORP.
 - V oblasti další podpory bylo zmiňováno zajištění dostupné materiální pomoci formou potravinové banky a sociálního šatníku.
 - A v neposlední řadě nelze opomenout potřebu zajištění dostupnosti návazných služeb v oblasti psychologické a terapeutické podpory, zajištění dostupnosti psychiatrické péče, dále pak služby asistovaných kontaktů a mediace.

5.3.5. Potřeby osob ohrožených sociálním vyloučením

Potřeby této cílové skupiny se v oblasti bydlení, podpory v kompetencích, materiálního zabezpečení a dluhové problematiky ve značné míře překrývají s potřebami rodin s dětmi ohrožených sociálním vyloučením.

Z tohoto důvodu se v rámci této kapitoly zaměříme na specifické potřeby osob, kterým hrozí ztráta bydlení, případně se již ocitly v krizové životní situaci bez přístřeší a sociálního zázemí, či dlouhodobé bydlení trvalého charakteru nevyhledávají, a osob závislých na návykových látkách.

Následující doporučení reagují na zjištěné potřeby v rámci našeho šetření a jsou určena k další diskusi. Nejedná se o obecné závěry:

- V rámci šetření bylo doporučeno podporovat intenzivní terénní práce s osobami bez přístřeší a možnost osobní hygieny v území pro tyto osoby.
- Opět i v rámci podpory této cílové skupiny je důležité řešení problematiky bydlení, jako řešení byla zmiňována koncepce prostupného bydlení na místní úrovni i ve vztahu k osobám s nejnižší mírou kompetencí (za podpory terénní sociální práce).
- Specifické potřeby osob ohrožených sociálním vyloučením žijících ve spádových obcích SO ORP
- A v neposlední řadě i tato doporučení reagují na zjištěné potřeby v rámci našeho šetření a jsou určena k další diskusi. Nejedná se o obecné závěry.
- Z pohledu samospráv spádových obcí je důležité zajištění informovanosti o možnostech pomoci a podpory v nepříznivých životních situacích napříč územím (nejen obyvatelů i zástupců místních samospráv).
- Dále také podpora spolupráce napříč územím v oblasti koordinace pomoci, v oblasti sdílení a předávání zkušeností, v oblasti řešení potřeb obyvatel ve spádových obcích v souvislosti se sociálními službami, bydlením, dopravou apod., spolupráce v oblasti monitorování potřeb.
- Klíčové je samozřejmě udržení dostupnosti stávajících terénních sociálních služeb (pečovatelské služby, odlehčovací služby, osobní asistence, sociálně aktivizační služby, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, odborné sociální poradenství, terénní programy) a případné rozšíření jejich kapacit dle doložené potřeby.
- Dále je samozřejmě důležité udržet současnou dostupnost ambulantních a pobytových sociálních služeb dle doložené potřeby (denní stacionáře, odlehčovací služby, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem) a na základě doložené potřeby zajistit navýšení jejich kapacit.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

STRATEGICKÁ ČÁST

6. Vize

SENIORŮ

Předcházet krizovým situacím a sociálnímu vyloučení seniorů. Podporovat je v soběstačnosti v přirozeném prostředí co nejdéle. Podporovat je v oblasti vzdělávání, bydlení a využívání volného času.

OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Umožnit lidem se zdravotním postižením samostatné rozhodování v běžném životě. Podporovat je v co nejvyšší nezávislosti a samostatnosti. Podporovat je v oblasti vzdělávání, bydlení, zaměstnanosti a využívání volného času.

RODINY S DĚTMI

Předcházet krizovým situacím a sociálnímu vyloučení rodin s dětmi. Podporovat je v oblasti bydlení, vzdělávání a využívání volného času.

OSOBY OHOŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

Zajištění prevence nepříznivých sociálních situací osob ohroženým sociálním vyloučením. Podpora a pomoc těmto skupinám v případě, že jsou takovou situací ohroženy nebo se v ní nacházejí.

7. SWOT analýza

Následující strategická část vychází z předešlých kroků, tzn.:

- jednání pracovních skupin,
- závěrů a doporučení z analýzy potřeb,
- závěrů a doporučení z analýzy poskytovatelů sociálních služeb,
- závěrů a doporučení z popisu finančních zdrojů systému sociálních služeb,
- dalších analytických dokumentů,
- jednání s vedením měst a dalšími dotčenými aktéry.

Klíčové závěry jsou shrnuté ve SWOT analýze a následně formulovány v prioritách území. Priority jsou stanoveny na období 2023 - 2025. Na jednotlivá období budou zpracovávány akční plány. Pro rok 2023 je Akční plán zpracován v kapitole č. 9 a podrobně rozpracován v příloze č. 6.

SWOT analýza je členěna dle jednotlivých pracovních skupin, tzn.:

- Oblast pracovní skupiny SENIOŘI
- Oblast pracovní skupiny OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM
- Oblast pracovní skupiny RODINY S DĚTMI
- Oblast pracovní skupiny OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

SWOT analýza

SWOT analýza silných a slabých stránek (popis vnitřního stavu v území realizace projektu v oblasti sociálních a návazných služeb), příležitostí a ohrožení (popis vnějších faktorů, které na systém pomoci sociálních a návazných služeb působí).

Níže uvedená SWOT analýza vychází z aktivit realizovaných v období květen 2020 – březen 2022.

Konkrétně se jedná o tyto aktivity:

- rozhovory s poskytovateli sociálních a návazných služeb
- rozhovory s pracovníky Odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Poděbrady
- rozhovory s dalšími odborníky
- rozhovory se starosty v území
- jednání pracovních skupin
- jednání v obcích ORP
- individuální schůzky
- statistické údaje
- závěry z rozhovorů
- další dílčí vyhodnocení

Následující část je členěna dle jednotlivých pracovních skupin.

OBLAST PRACOVNÍ SKUPINY SENIOŘI

SILNÉ STRÁNKY

- **dostupné terénní služby v rámci celého území:**
 - o Pečovatelská služba (Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s., Pečovatelská služba Městec Králové s.r.o.)
 - o Odlehčovací služba (Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s., Pečovatelská služba Městec Králové s.r.o.)
 - o Osobní asistence (Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s., Pečovatelská služba Městec Králové s.r.o.)
- **geograficky dostupné pobytové sociální služby:**
 - o Domovy pro seniory (LUXOR Poděbrady, poskytovatel sociálních služeb, Diakonie ČCE - středisko Střední Čechy (Libice n. Cidlinou, Domov Rožďalovice, poskytovatel sociálních služeb, Domov Na Zámku Lysá nad Labem, p.o.,)
 - o Domovy se zvláštním režimem (Diakonie ČCE - středisko Střední Čechy - Opolany, Pátek, Domov Rožďalovice, poskytovatel sociálních služeb, Clementas Kolín z.ú.)
 - o Odlehčovací služby (Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s. - Sány, Městské nemocnice Městec Králové a.s.)
- **dostupné ambulantní sociální služby:**
 - o Služby sociální rehabilitace (LUXOR Poděbrady, poskytovatel sociálních služeb)
 - o Denní stacionáře (Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s. - Poděbrady, Sány)
- **široká nabídka poradenských služeb:**
 - o POSEZ, pomoc seniorům a zdravotně postiženým (25,5 hod/týdně)
 - o Respondeo, z.s. – Městec Králové (8 hod/měsíc), Poděbrady (6 hod/měsíc)
 - o LUXOR Poděbrady, poskytovatel sociálních služeb (Komunitní centrum, 28 hod/týdně)
 - o Domácí hospic Nablízku, z.ú. (terénní forma odborného sociálního poradenství)
 - o Poskytovatelé sociálních služeb – základní sociální poradenství
- **působení terénní zdravotní péče:**
 - o Terénní hospicová péče (Centrum sociálně zdravotních služeb Poděbrady o.p.s., Domácí hospic Nablízku, z.ú.)
 - o Domácí zdravotní péče (Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s., Domácí zdravotní péče Městské nemocnice Městec Králové (MNMK))
- **nabídka volnočasových aktivit pro seniory:**
 - o Kluby důchodců v Poděbradech, v Městci Králové a v dalších menších obcích, další volnočasové aktivity
- realizace **projektů na podporu neformálních pečujících** (Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s.)
- **možnost bydlení v tzv. domech s pečovatelskou službou v území** (Poděbrady, Městec Králové, Kněžice, Senior park Sokoleč)
- **finanční podpora měst a obcí směřovaná k této CS**
- **působení Senior taxi** (služba poskytovaná na území Poděbrad, financovaná městem Poděbrady)
- **aktivity MAS Mezilesí** (informace o dotacích na seniorské aktivity, sdílení aktivit seniorských organizací v jednotlivých obcích)
- **mezigenerační spolupráce** (spolupráce školských zařízení a poskytovatelů sociálních služeb v území, mezigenerační akce na obcích)
- **půjčovny kompenzačních pomůcek:**
 - o Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s. (pro klienty služeb organizace)

- LUXOR Poděbrady, poskytovatel sociálních služeb (pro klienty služeb organizace)
- Pečovatelská služba Městec Králové s.r.o. (pro klienty služeb organizace)

SLABÉ STRÁNKY

- nedostatečná kapacita **pobytových služeb pro osoby s demencí** (v území práci s touto CS zajišťuje CSZS Poděbrady o.p.s. - OS Sány, Diakonie ČCE - středisko Střední Čechy)
- nedostatečná kapacita **pobytových odlehčovacích služeb** v ORP v průběhu celého roku (kapacita je naplněna v určitých obdobích roku, např. letní měsíce, v dalších částech roku je zájem ze strany rodin nižší)
- nedostupná **pobytová služba pro osoby mladší 65 let, s tělesným postižením, s duševním onemocněním, s problémy se závislostí**, např. na alkoholu (celorepublikový problém)
- **pobytové služby** neumožňují **společné bydlení osoby pečující**, která již péči nezvládá, s osobou, o kterou je **pečováno**
- nevyhovující **zázemí pečovatelské služby, hospicové péče** (Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s.)
- **malá informovanost lékařů o sociálních službách** (málo informací, které lékaři předávají CS)
- nedostatečná kapacita tzv. **seniorského bydlení a jeho absence ve většině malých obcí ORP** (bezbariérové, malometrážní byty)
- nedostatečná kapacita dostupného **bydlení pro seniory s nízkými příjmy a osoby se zdravotním postižením s nízkými příjmy**
- **snížená dostupnost** bydlení v tzv. **domech s pečovatelskou službou** (podmíněno bydlištěm v konkrétní obci a sociální potřebností) - Poděbrady, Městec Králové, Kněžice, od roku 2021 Opočnice a dopravně dostupné Rožďalovice
- **bariérovost části bytů v DPS** v Poděbradech
- **dopravní obslužnost** části území **nerereflektující potřeby seniorů a OZP** (např. problematická dopravní dostupnost k lékařům, na úřady apod.)
- nedostatečná nabídka **vzdělávání a aktivizace pro seniory mladšího věku** (výuka jazyků, zacházení s moderními technologiemi apod.)

PŘÍLEŽITOSTI

- funkční **systém prostupného či sociálního bydlení** v rámci celého území ORP
- podpora **spolupráce se zdravotnickými zařízeními**
- rozvoj **case managementu** napříč službami v území
- **zefektivnění komunikace a vzájemná osvěta** mezi zdravotnickými zařízeními, poskytovateli sociálních služeb a sociálními pracovníky na úřadech
- **průběžný monitoring potřeb**
- **navyšování kapacit sociálních služeb** dle aktuální potřeby
- spolupráce obcí na **projektech v sociální oblasti**
- zvyšování **kvality dostupných sociálních služeb**
- vznik **sdíleného Senior taxi v území ORP** (včetně možné přepravy osob se zdravotním postižením)
- **odstraňování bezbariérovosti**
- **projekty v oblasti seniorského bydlení** (nizkonákladové bydlení, malometrážní bydlení, bezbariérové bydlení)
- **rozšíření vzdělávání a aktivizace seniorů mladšího věku** (výuka jazyků, zacházení s moderními technologiemi apod.)

- **inovativní formy informování** seniorů a veřejnosti
- **realizace tematických kampaní** zaměřených na podporu seniorů
- **podpora neformálních pečovatелů** (podpora jejich setkávání, prevence syndromu vyhoření, vzdělávání, poradenství, duševní hygiena, jak komunikovat, relaxace apod.)
- **osvěta a podpora rodin v oblasti pečování** (aktivní informování, nabídka pomoci a spolupráce apod.)
- zajištění **koordinované sítě dobrovolníků pro celé ORP** napříč cílovými skupinami
- **rozvoj spolupráce** měst a obcí s neziskovými organizacemi, školami a dalšími institucemi
- pravidelná **setkání poskytovatelů sociálních a návazných služeb a Odboru sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady**
- rozvoj **spolupráce města Poděbrady s ostatními obcemi v ORP** (např. v oblasti informování starostů/představitelů obcí, v oblasti zajištění zázemí pro poskytovatele sociálních služeb, kteří do obcí zajíždějí), a to formou letáků, setkávání starostů apod.
- vzájemná **informovanost poskytovatelů sociálních služeb, města, spádových obcí** (s cílem zlepšit koordinaci péče v konkrétních případech)
- **přehled kontaktů na zdroje pomoci** a další důležité informace ze sociální oblasti na webových stránkách města (ORP) Poděbrady
- udržení **poskytování finančních příspěvků obcí na realizaci a návazných sociálních služeb** pro jejich občany
- udržení a rozvoj **komunitního plánování sociálních služeb**

OHROŽENÍ

- demografický vývoj - **stárnutí obyvatel**
- **nejisté financování sociálních služeb**
- **sociální izolace** osamělých seniorů
- **do budoucna nedostatečné kapacity terénních sociálních služeb** vzhledem ke zvyšující se poptávce v důsledku stárnutí populace (tzn. potřeba kontinuálního navyšování kapacity služeb v Krajské síti sociálních služeb)
- **zvýšené finanční náklady pro seniory a jejich rodiny žijící v malých obcích** (spojené s dojížděním za ambulantními službami/zdravotními službami do města)
- nedostatečná **informovanost neformálních pečovatелů**
- **vyhoření neformálních pečovatелů**
- **nedostatek lidských zdrojů** v sociálních službách (odcházení pracovníků z důvodů nízkých příjmů, výpadků financování apod.)
- **nedostatek odborných lékařů**
- v důsledku epidemie Covid-19 **nárůst psychických problémů**
- **dlouhé řízení o Příspěvku na péči** - nedostatek posudkových lékařů
- **nejasné zaměření dalšího programového období ESF**

OBLAST PRACOVNÍ SKUPINY OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

SILNÉ STRÁNKY

- **dostupnost terénních služeb v rámci celého území:**
 - o Pečovatelská služba (Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s., Pečovatelská služba Městec Králové s.r.o.)
 - o Odlehčovací služba (Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s., Pečovatelská služba Městec Králové s.r.o.)
 - o Osobní asistence (Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s., Pečovatelská služba Městec Králové s.r.o.)
 - o Raná péče (Oblastní charita Kutná Hora)
 - o Terénní tým sociální rehabilitace (FOKUS Mladá Boleslav z.s. - středisko Nymburk)
 - o Podpora samostatného bydlení (Handicap centrum Srdce, o.p.s.)
- **geograficky dostupné ambulantní sociální služby:**
 - o Odlehčovací služba (Pečovatelská služba Městec Králové s.r.o., Domov Mladá, poskytovatel sociálních služeb, p.o., Vyšší Hrádek, p.s.s, Zvoneček Bylany, poskytovatel sociálních služeb, VOLNO, sdružení pro pomoc rodinám dětí s postižením, z.ú.)
 - o Služby sociální rehabilitace (LUXOR Poděbrady, poskytovatel sociálních služeb)
 - o Aktivizace osob se zdravotním postižením (**Tým terénní sociální rehabilitace** FOKUS Mladá Boleslav, z.s. - středisko Nymburk)
 - o Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (VOLNO, sdružení pro pomoc rodinám dětí s postižením, z.ú.)
 - o Denní stacionáře (Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s. – Poděbrady, Sáňy, Handicap centrum Srdce, o.p.s.)
 - o Sociálně terapeutické dílny (Handicap centrum Srdce, o.p.s., FOKUS Mladá Boleslav, z.s.)
- **geograficky dostupné pobytové sociální služby:**
 - o Chráněné bydlení (Handicap centrum Srdce, o.p.s, Vyšší Hrádek, p.s.s, Zvoneček Bylany, poskytovatel sociálních služeb, FOKUS Mladá Boleslav, z.s.)
 - o Týdenní stacionáře (Handicap centrum Srdce, o.p.s, Zvoneček Bylany, poskytovatel sociálních služeb)
 - o Odlehčovací služby (Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s., Pečovatelská služba Městec Králové s.r.o., Vyšší Hrádek, p.s.s, Zvoneček Bylany, poskytovatel sociálních služeb, VOLNO, sdružení pro pomoc rodinám dětí s postižením, z.ú.)
- **široká nabídka poradenských služeb:**
 - o POSEZ, pomoc seniorům a zdravotně postiženým (25,5 hod/týdně)
 - o Respondeo, z.s. – Městec Králové (8 hod/měsíc), Poděbrady (6 hod/měsíc)
 - o LUXOR Poděbrady, poskytovatel sociálních služeb (Komunitní centrum, 28 hod/týdně)
 - o Domácí hospic Nablízku, z.ú. (terénní forma odborného sociálního poradenství)
 - o Poskyvatelé sociálních služeb - základní sociální poradenství
- **působení terénní zdravotní péče:**
 - o Terénní hospicová péče (Centrum sociálně zdravotních služeb Poděbrady o.p.s., Domácí hospic Nablízku, z.ú.)
 - o Domácí zdravotní péče (Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s., Domácí zdravotní péče Městské nemocnice Městec Králové (MNMK))
- dostupnost **služby rané péče v území**
- **existence projektu na podporu neformálních pečujících** (Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady, o.p.s.)

- nabídka volnočasových aktivit pro osoby se zdravotním postižením:
 - o Centrum pro všechny
 - o volnočasové aktivity Handicap centra Srdce, o.p.s.
 - o VOLNO, sdružení pro pomoc rodinám dětí s postižením, z.ú.
 - o Přístav o.s. - aktivizace volnočasových aktivit
 - o Centrum sociální rehabilitace - FOKUS Mladá Boleslav z.s. - středisko Nymburk
- zaměstnávání osob se zdravotním postižením (Filipa, s.r.o., Handicap centrum Srdce, o.p.s., FOKUS Mladá Boleslav z.s.- středisko Nymburk)
- působení speciálních základních škol (Poděbrady, Městec Králové)
- půjčovny kompenzačních pomůcek:
 - o Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s. (pro klienty služeb organizace)
 - o LUXOR Poděbrady, poskytovatel sociálních služeb (pro klienty služeb organizace)
 - o Pečovatelská služba Městec Králové s.r.o. (pro klienty služeb organizace)

SLABÉ STRÁNKY

- nedostatek kapacit některých sociálních služeb:
 - o Odlehčovací služby **terénní pro rodiny s dětmi**
 - o Odlehčovací služby **bytové pro rodiny s dětmi** (vnímané pečujícími rodinami jako do budoucna nedostatečné)
 - o Služby pro **nezletilé s psychiatrickou diagnózou** (CS organizace FOKUS Mladá Boleslav, z.s. je od 18 let výše)
 - o **Denní stacionář** pro děti se zdravotním postižením **do 16 let**
 - o **Pobytová služba** pro osoby **mladší 65 let, s tělesným postižením, s duševním onemocněním, s problémy se závislostí**, např. na alkoholu (celorepublikový problém)
- **pobytové služby** neumožňují **společné bydlení osoby pečující**, která již péči nezvládá, s osobou, o kterou je **pečováno**
- v území chybí **centrum duševního zdraví** (v současné době v území funguje pouze Multidisciplinární tým FOKUS Mladá Boleslav z.s. - středisko Nymburk)
- nedostatek **bezbariérových bytů pro osoby se zdravotním postižením**
- v území ORP i v Poděbradech chybí **individuální doprava pro CS včetně dětí a mládeže** (bezbariérová, dle potřeby)
- **absence MŠ** pro děti se speciálními potřebami
- **chybějící zázemí pro rodiče dětí navštěvujících Speciální základní školu Poděbrady, příspěvkovou organizaci** (v Poděbradech chybí prostory, kde by mohli rodiče trávit čas při čekání na děti, které se účastní výuky ve speciální ZŠ)
- absolventům speciální ZŠ v území chybí **možnost navázat středoškolským vzděláváním** (možností je týdenní stacionář v Chotěšicích)
- snížená **dostupnost ambulantních sociálních služeb pro obyvatele Městecka** a menších obcí ORP
- nedostatečná orientace starostů obcí v **problematice veřejného opatrovnictví**
- **nedostatečná informovanost starostů/představitelů obcí** (o náplni sociálních služeb, zdrojích financování, o řešení různých sociálních událostí apod.)
- **nabídka volnočasových aktivit pro děti a mládež se zdravotním postižením** není dostatečně široká z hlediska specifických potřeb jednotlivých skupin dětí a mládeže, dále ta současná nemá dostatečnou kapacitu

PŘÍLEŽITOSTI

- podpora **spolupráce se zdravotnickými zařízeními**
- rozvoj **case managementu**
- **zefektivnění komunikace a vzájemná osvěta** mezi zdravotnickými zařízeními, poskytovateli sociálních služeb a sociálními pracovníci na úřadech
- **průběžný monitoring potřeb**
- navyšování **kapacit sociálních služeb** dle aktuální potřeby
- spolupráce obcí **na projektech v sociální oblasti**
- zvyšování **kvality dostupných sociálních služeb**
- **odstraňování bezbariérovosti**
- realizace projektů v oblasti **bezbariérového bydlení**
- **inovativní formy informování** osob se zdravotním postižením a veřejnosti
- **realizace tematických kampaní** zaměřených na podporu témat ve vztahu ke zdravotním postižením
- **vznik centra duševního zdraví**
- **podpora neformálních pečovatелů** (podpora jejich setkávání, prevence syndromu vyhoření, vzdělávání, poradenství, duševní hygiena, jak komunikovat, relaxace apod.)
- **osvěta a podpora rodin v oblasti pečování** (aktivní informování, nabídka pomoci a spolupráce apod.)
- zajištění **koordinované sítě dobrovolníků pro celé ORP** napříč cílovými skupinami
- **rozvoj spolupráce** měst a obcí s neziskovými organizacemi, školami a dalšími institucemi
- pravidelná **setkání poskytovatelů sociálních a návazných služeb a Odboru sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady**
- rozvoj **spolupráce města Poděbrady s ostatními obcemi v ORP** (např. v oblasti informování starostů/představitelů obcí, v oblasti zajištění zázemí pro poskytovatele sociálních služeb, kteří do obcí zajiždějí), a to formou letáků, setkávání starostů apod.
- vzájemná **informovanost poskytovatelů sociálních služeb, města, spádových obcí** (s cílem zlepšit koordinaci péče v konkrétních případech)
- **přehled kontaktů na zdroje pomoci** a další důležité informace ze sociální oblasti na webových stránkách města (ORP) Poděbrady
- udržení **poskytování finančních příspěvků obcí na realizaci sociálních a návazných služeb** pro jejich občany
- udržení a rozvoj **komunitního plánování sociálních služeb**

OHROŽENÍ

- **nejisté financování sociálních služeb**
- **nedostatečná informovanost neformálních pečovatелů**
- **vyhoření neformálních pečovatелů**
- **zvýšené finanční náklady pro osoby se zdravotním postižením a jejich rodiny žijící v malých obcích** v území spojené s dojížděním za ambulantními službami/zdravotními službami do města
- **nedostatek lidských zdrojů** v sociálních službách (odcházení pracovníků z důvodů nízkých příjmů, výpadků financování apod.)
- **nedostatek odborných lékařů**
- **psychické a socioekonomické důsledky epidemie Covid-19**
- **nárůst problematiky osob s duševním onemocněním**
- **nejasné zaměření dalšího programového období ESF**

OBLAST PRACOVNÍ SKUPINY RODINY S DĚTMI

SILNÉ STRÁNKY

- poskytování **právního a dluhového poradenství**:
 - o Centrum poradenských služeb pod CSZS Poděbrady o.p.s.,
 - o Občanská poradna Respondeo, z.s. (fungující v Poděbradech a Městci Králové),
 - o Romodrom o.p.s.
- dostupnost služby **psychologického poradenství a terapie**:
 - o Centrum poradenských služeb pod CSZS Poděbrady o.p.s.,
 - o Ubi – lbi – Centrum psychologických služeb,
 - o Centrum rodinného poradenství Semiramis z.ú.,
 - o Centrum psychologicko-sociálního poradenství Středočeského kraje apod.
- v městě Poděbrady fungující **NZDM Zvonice** realizované organizací LECCOS, z.s. z Českého Brodu), a to v ambulantní i terénní formě; zároveň může CS děti a mládež navštěvovat i **N klub v Nymburce** realizovaný organizací Semiramis z.ú.
- fungující **terénní práce v rodinách** realizovaná organizací Respondeo, z.s. v okrese Nymburk (v ORP konkrétně Poděbrady, Městec Králové, případně jiná obec na základě spolupráce s OSPOD),
- v území působí **Sociálně aktivizační služba** - pro rodiny s migrační minulostí CIC Kolín, pro rodiny s dětmi – LECCOS, z.s., Romodrom o.p.s. a **terénní práce** RSOP z.s.
- **terénní práce** realizovaná sociálními pracovnicemi OSPOD,
- dostupné **služby pro cizince děti i dospělé** (CIC ambulantně v Nymburce a Kolíně, terénně i v ORP Poděbrady)
- **podpora pěstounských rodin** (CSZS Poděbrady o.p.s.)
- působení **služby zaměřené na domácí násilí a řešení konfliktů** v okrese Nymburk (Intervenční centrum Respondeo, z.s.)
- působení organizací s **Pověřením k výkonu SPOD**:
 - o CSZS Poděbrady o.p.s.
 - o Respondeo, z.s.
- některé spádové obce mají zajištěno **sportovní vyžití pro děti a mládež** a část z nich i volnočasové vyžití pro děti mladšího věku (např. Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Junák – český skaut, z.s., TJ Sokol apod.)
- zajištěné **doučování dětí** ze sociálně ohrožených rodin:
 - o LECCOS, z.s.
 - o Respondeo, z.s. (pouze v navázaných rodinách formou zkompetentňování rodičů, příp. navázání dětí na školy či NZDM)
- podpora **volnočasových aktivit pro děti a mládež ze socioekonomicky slabých rodin**:
 - o DDM Symfonie
 - o Mateřské centrum Poděbrady
 - o Rodinné centrum volného času Městec Králové o.s.
- v rámci ZŠ fungují **školní poradenská pracoviště**, a to včetně **Speciálně pedagogického centra** (SPC) Poděbrady v rámci Speciální základní školy Poděbrady, příspěvkové organizace, rodiny také využívají podpory **PPP SK - pracoviště Nymburk**
- působení **speciálních základních škol** (Poděbrady, Městec Králové)
- realizace **projektu MAP II.** zvyšuje kvalitu MŠ a ZŠ vzdělávání a podporuje spolupráci v území

SLABÉ STRÁNKY

- nedostatečné **kapacity lékařů specialistů pro děti - neurolog** - a dalších specialistů – **dětský psycholog, etoped** apod., **absence ambulance dětské psychiatrie**
- nedostatečná kapacita **psychologického poradenství** pro potřeby OSPOD
- nedostatečná **kapacita terénní práce v rodinách ohrožených sociálním vyloučením** pro potřeby OSPOD (**sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi** jsou v terénní formě částečně zajištěny organizacemi, které do území zajíždí z ORP Nymburk či ORP Kolín - Romodrom, o.p.s., Centrum pro integraci cizinců, o.p.s., RSOP z.s., dále činnosti zajišťuje Respondeo, z.s. - v rámci SPOD a od roku 2022 i v rámci SAS - a LECCOS, z.s.)
- nedostatečná kapacita služeb zajišťujících **asistované kontakty rodičů a dětí**
- v území chybí **azylové či krizové ubytování pro matky s dětmi/muže/rodiny**
- v rámci celého ORP nedostatek **finančně dostupných/sociálních bytů** pro rodiny s nízkými příjmy s jasně nastavenými podmínkami užívání
- v území chybí **ubytovny jako řešení krizové situace spojené se ztrátou bydlení**
- nedostatečná kapacita **akreditovaných služeb v oblasti oddlužení**
- ve spádových obcích nejsou **dostupné terénní programy pro děti a mládež**, zejména v Městci Králové (terénní forma NZDM Zvonice pouze v Poděbradech)
- v území se nerealizuje a chybí **skupinová práce** jak s dospívajícími dětmi a mládeží, tak s dospělými
- nedostatečná **dostupnost volnočasových aktivit pro děti z nízkopříjmových rodin**, tj. zdarma, nízkoprahové, dostupné i mimo města Poděbrady a Městec Králové
- ve spádových obcích chybí **dostatečné volnočasové vyžití pro starší děti a mládež** (mimo sport)
- v území není **zajištěná koordinovaná síť dobrovolníků**
- **snížená dostupnost sociálních služeb pro obyvatele Městecka** a menších obcí ORP (NZDM, terénní práce s dětmi a mládeží, dopravní dostupnost ambulantních služeb apod.)
- nedostatečná **informovanost starostů/představitelů obcí** (o náplni sociálních služeb, zdrojích financování, řešení různých sociálních událostí apod.)
- nedostatečné zázemí (sklady) a koordinace **materiální, potravinové pomoci a hygienické zázemí** pro rodiny ohrožené sociálním vyloučením (dostupná pomoc v Nízkoprahovém denním centru FCH Nymburk, v ORP Respondeo, z.s. pouze v navázaných rodinách, LECCOS, z.s. na základě dohody se Sociálním odborem, od roku 2021 K-centrum Laxus pro navázané klienty služby)

PŘÍLEŽITOSTI

- funkční **systém prostupného či sociálního bydlení** v rámci celého území ORP
- rozvoj **programů potravinové a materiální pomoci** v území ORP
- **rozvoj služeb a programů na základě zjištěné potřeby**, např. terénní program pro děti a mládež v Městci Králové či v dalších vybraných obcích, dobrovolnictví napříč územím (doprovázení dětí, doučování apod.), navýšení kapacit **akreditovaných služeb v oblasti oddlužení** apod.
- **rozvoj práce s heterogenní skupinou žáků** (nabídka podpory pedagogů v oblasti práce s dětmi s odlišným mateřským jazykem)
- zajištění **koordinované sítě dobrovolníků pro celé ORP** napříč cílovými skupinami
- rozvoj **spolupráce měst a obcí s neziskovými organizacemi, školami a dalšími institucemi**
- pravidelná **setkání poskytovatelů sociálních a návazných služeb a Odboru sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady**

- rozvoj **spolupráce města Poděbrady s ostatními obcemi v ORP** (např. v oblasti informování starostů/představitelů obcí, v oblasti zajištění zázemí pro poskytovatele sociálních služeb, kteří do obcí zajíždějí), a to formou letáků, setkávání starostů apod.
- vzájemná **informovanost poskytovatelů sociálních služeb, města, spádových obcí** (s cílem zlepšit koordinaci péče v konkrétních případech)
- **přehled kontaktů na zdroje pomoci** a další důležité informace ze sociální oblasti na webových stránkách města (ORP) Poděbrady
- **průběžný monitoring potřeb**
- zvyšování **kvality dostupných sociálních služeb**
- zvýšení **dostupnosti sociálních a návazných služeb**
- udržení **poskytování finančních příspěvků obcí na realizaci sociálních služeb** pro jejich občany
- udržení a rozvoj **komunitního plánování sociálních služeb**

OHROŽENÍ

- socioekonomické **důsledky epidemie Covid-19** pro rodiny s dětmi
- v důsledku epidemie Covid-19 **nárůst psychických problémů dětí a mládeže**, zhoršení jejich školních dovedností apod.
- **předluženost a malá finanční gramotnost** ohrožených rodin s dětmi
- **nárůst počtu rodin s dětmi, které se ocitají v evidenci agendy sociální práce** na MěÚ Poděbrady, jsou v sociální krizi a jsou přímo ohroženy sociálním vyloučením
- **neochota ohrožených rodin žijících v malých obcích** hradit náklady na dojíždění za ambulantními službami do města (tzn. prohlubování nastalé nepříznivé sociální situace)
- **dlouhá objednávací lhůta** v pedagogicko-psychologické poradně
- v území je **nedostatek dlouhodobých pěstounů**
- **nestabilní pracovní týmy v rámci sociálních služeb** (odcházení pracovníků z důvodů nízkých příjmů, výpadků financování, dlouhá doba výběrových řízení apod.)
- **nedostatek sociálních pracovníků** na trhu práce
- **nejistá finanční podpora sociálních služeb**
- nedostatečná **informovanost starostů/představitelů obcí** (o náplni sociálních služeb, zdrojích financování, řešení různých sociálních událostí apod.)
- ukončení **projektů zaměřených na práci s rodinami**, tzn. ukončení práce s rodinami
- **nejasné zaměření dalšího programového období ESF**

OBLAST PRACOVNÍ SKUPINY OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

SILNÉ STRÁNKY

- poskytování **právního a dluhového poradenství**:
 - o Centrum poradenských služeb pod CSZS Poděbrady o.p.s.,
 - o Občanská poradna Respondeo, z.s. fungující v Poděbradech a Městci Králové
 - o Romodrom o.p.s.
- dostupnost **poradenství v oblasti orientace na trhu práce**:
 - o Odbor sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady
 - o Oddělení sociální péče Městec Králové
 - o ÚP KoP Nymburk
- realizace **terénní práce s uživateli návykových látek** v městě Poděbrady (Lexus z.ú.), tj. výměna injekčního materiálu, testování na infekční nemoci, poradenství, harm reduction balíčky pro klienty v lékárnách apod.
- dostupnost **adiktologických služeb** (K-centrum Lexus z.ú. v Nymburce)
- realizace **terénní práce s osobami ohroženými sociálním vyloučením** (RSOP z.s., Romodrom o.p.s.)
- dostupnost **služeb pro cizince** (CIC o.p.s. ambulantně v Nymburce a Kolíně, terénně i v ORP Poděbrady)
- fungování **NZDM Zvonice** (LECCOS, z.s.) v městě Poděbrady, a to v ambulantní i terénní formě; zároveň mohou děti a mládež navštěvovat i **N klub v Nymburce** realizovaný organizací Semiramis z.ú.
- podpora **volnočasových aktivit pro děti a mládež z rodin ohrožených sociálním vyloučením**:
 - o DDM Symfonie
 - o Mateřské centrum Poděbrady
 - o Rodinné centrum volného času Městec Králové o.s.
- zajištění **doučování dětí ze sociálně ohrožených rodin**:
 - o LECCOS, z.s.
 - o Respondeo, z.s. (pouze v navázaných rodinách formou zkompetentňování rodičů, příp. navázání dětí na školy či NZDM)
- působení služby zaměřené na **domácí násilí a řešení konfliktů** v okrese Nymburk (Intervenční centrum Respondeo, z.s.)

SLABÉ STRÁNKY

- v území chybí **azylové či krizové ubytování**
- v rámci celého ORP je **nedostatek finančně dostupných/sociálních bytů** pro osoby ohrožené sociálním vyloučením s jasně nastavenými podmínkami užívání
- v území chybí **ubytovny či noclehárny** jako řešení krizové situace spojené se ztrátou bydlení
- nedostatečné zázemí (sklady) a koordinace **materiální, potravinové pomoci a hygienické zázemí** pro osoby bez přístřeší (dostupná pomoc v Nízkoprahovém denním centru FCH Nymburk, v ORP Respondeo, z.s. pouze v navázaných rodinách, LECCOS, z.s. na základě dohody se Sociálním odborem, od roku 2021 K-centrum Lexus pro navázané klienty služby)
- nedostatečné pokrytí spádového území **terénní prací s uživateli návykových látek**
- **problematická dostupnost dluhového poradenství** ve spádových obcích, nedostatečná kapacita **akreditovaných služeb v oblasti oddlužení**
- v území chybí **kontinuální terénní práce** s osobami ohroženými sociálním vyloučením

- snížená **dostupnost sociálních služeb pro obyvatele Městecka** a menších obcí ORP
- **nedostatečná informovanost starostů/představitelů obcí** (o náplni sociálních služeb, zdrojích financování, řešení různých sociálních událostí apod.)

PŘÍLEŽITOSTI

- funkční **systém prostupného či sociálního bydlení** v rámci celého území ORP
- rozvoj **programů potravinové, materiální pomoci a hygienického zázemí** v území ORP
- **rozvoj služeb a programů na základě zjištěné potřeby**, např. rozšíření terénní práce s uživateli návykových látek do spádového území ORP (zejména Městec Králové), případně s dalšími osobami ohroženými sociálním vyloučením (např. lidé bez domova), zvýšení dostupnosti dluhového poradenství ve spádovém území, navýšení kapacit **akreditovaných služeb v oblasti oddlužení** apod.
- **poradenské (konzultační) místo pro uživatele návykových látek** a jejich rodiny (ambulantní forma cca 1x za 14 dní)
- **zvýšení kompetencí pro práci s migranty**, posílení efektivní komunikace s cizinci
- zajištění **koordinované sítě dobrovolníků pro celé ORP** napříč cílovými skupinami
- rozvoj **spolupráce měst a obcí s neziskovými organizacemi, školami a dalšími institucemi**
- pravidelná **setkání poskytovatelů sociálních a návazných služeb a Odboru sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady**
- rozvoj **spolupráce města Poděbrady s ostatními obcemi v ORP** (např. v oblasti informování starostů/představitelů obcí, v oblasti zajištění zázemí pro poskytovatele sociálních služeb, kteří do obcí zajíždějí), a to formou letáků, setkávání starostů apod.
- vzájemná **informovanost poskytovatelů sociálních služeb, města, spádových obcí** (s cílem zlepšit koordinaci péče v konkrétních případech)
- **přehled kontaktů na zdroje pomoci** a další důležité informace ze sociální oblasti na webových stránkách města (ORP) Poděbrady
- **průběžný monitoring potřeb**
- zvyšování **kvality dostupných sociálních služeb**
- **odstraňování bezbariérovosti**
- udržení **poskytování finančních příspěvků obcí na realizaci sociálních a návazných služeb** pro jejich občany
- **udržení a rozvoj komunitního plánování sociálních služeb**

OHROŽENÍ

- socioekonomické **důsledky epidemie Covid-19**
- **zvyšování počtu osob bez domova**
- **kumulace problémů**: bezdomovectví, závislost, psychiatrické onemocnění (lidé s duální diagnózou propadávají systémem pomoci)
- **předluženost a malá finanční gramotnost** osob ohrožených sociálním vyloučením
- **neochota ohrožených rodin žijících v malých obcích** hradit náklady na dojíždění za ambulantními službami do města (tzn. prohlubování nastalé nepříznivé sociální situace)
- **nestabilní pracovní týmy v rámci sociálních služeb** (odcházení pracovníků z důvodů nízkých příjmů, výpadků financování, dlouhá doba výběrových řízení apod.)
- **nedostatek sociálních pracovníků** na trhu práce
- **nejistá finanční podpora sociálních služeb**
- **nejasné zaměření dalšího programového období ESF**

8. Prioritní oblasti na období 2023 – 2025¹⁹

Prioritní oblasti jsou stanoveny na období 2023 - 2025. Na tuto část navazuje akční plán na rok 2023, kde jsou jednotlivá opatření podrobně rozpracována a upřesněna ve vazbě k městu Poděbrady a celému ORP. Pokud se některá priorita či opatření vztahuje pouze k části území, je to explicitně uvedeno. V následujícím období, po vyhodnocení předešlých AP, budou zpracovány akční plány na roky 2024 a 2025.

Níže uvedené priority byly projednány a následně připomínkovány Koordinační skupinou KPSS pro ORP Poděbrady. Finální verze priorit zpracovaná na základě připomínek byla členům Koordinační skupiny zaslána e-mailem dne 20. září 2021. Navazuje na ně Akční plán rok 2023. V následujícím období budou zpracovány akční plány na roky 2024 a 2025.

Priority jsou celky definující oblasti, které je nutné v následujících letech řešit. Navazující rozpracovaná opatření upřeshňují a vymezují soubor aktivit/kroků, které je nutné vykonat k naplňování těchto priorit.

Při stanovení prioritních oblastí a opatření se vychází z aktivit realizovaných v období květen 2020 – březen 2022.

Konkrétně se jedná o tyto aktivity:

- rozhovory s poskytovateli sociálních a návazných služeb
- rozhovory s pracovníky Odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Poděbrady
- rozhovory s dalšími odborníky
- rozhovory se starosty v území
- jednání pracovních skupin
- individuální schůzky
- statistické údaje
- závěry z rozhovorů
- další dílčí vyhodnocení

¹⁹ V tomto textu jsou používány termíny: podpora, rozvoj a vznik v následujících významech:

PODPORA - jedná se o udržení současných služeb a jejich rozsahu/kapacity/časové dostupnosti/cílových skupin apod.

ROZVOJ - jedná se o službu/y, které v našem území působí a je potřeba je rozšířit kapacitně, cílovými skupinami, časovou dostupností, činnostmi služby, včetně dostupnosti v rámci území.

VZNIK - jedná se o službu, která v našem území dostupná není a je potřeba. Pod pojmem vznik je myšleno i zajištění služby, která působí mimo naše území.

Priorita č. 1: Podpora procesu plánování sociálních služeb, informovanosti a spolupráce

Metoda komunitního plánování sociálních služeb je na území Poděbrad podporována od roku 2007. Jedním ze základních principů této metody je její cykličnost. Bez její podpory jsou výstupy plánu obtížně dosažitelné. Cílem této priority je propojit informace o jednotlivých poskytovatelích sociálních a návazných služeb pro různé cílové skupiny občanů, podpořit vzájemnou informovanost sociální a zdravotní oblasti, informovanost obcí spádového území, informovanost o zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce a podpora informovanost Krajského úřadu Středočeského kraje informace o klíčových výstupech procesu. V neposlední řadě je cílem i podpora zvyšování dostupnosti sociálních a návazných služeb v celém území ORP a finanční podpora služeb i jednotlivců.

Priorita č. 2: Podpora poradenských a podpůrných služeb

Součástí řešení problémů občanů souvisejících s jejich těžkou životní situací jsou poradenské služby různého zaměření. Rozsah poradenských služeb je velmi široký a jeho dostupnost je důležitá. Jedná se o oblasti dluhového poradenství, sociálně právního poradenství, psychologického poradenství apod. Je nutné v této oblasti reagovat na reálnou potřebu, dostupnost a vzájemnou spolupráci. Cílem je také podpora neformálních pečujících.

Priorita č. 3: Rozvoj dostupného bydlení pro sociálně znevýhodněné rodiny a jednotlivce

V oblasti bytové politiky je potřebné se zaměřit na možnosti bydlení v souvislosti se sociální problematikou pro jednotlivce, osoby se zdravotním postižením, seniory a další, aby měli možnost řešit svoji tíživou situaci. Součástí je také podpora dostupnosti azylového ubytování pro obyvatele ORP a vznik krizového bydlení pro případ řešení akutních situací.

51

Priorita č. 4: Rozvoj sociální práce s dětmi, mládeží a rodinami ohroženými sociálním vyloučením

Jako jeden z možných a důležitých prostředků prevence sociálně rizikových jevů u dětí, mládeže a rodin je poskytování terénních a ambulantních sociálních služeb a podpora v oblasti sociálně – právní ochrany dětí, a to v celém území ORP. Součástí je také rozvoj skupinové práce s dětmi a mládeží a dospělými.

Priorita č. 5: Rozvoj sociální práce s osobami ohroženými sociálním vyloučením

Sociální práce je důležitou součástí práce s osobami sociálně vyloučenými a sociálním vyloučením ohroženými. Problematika zahrnuje jak monitoring, terénní i ambulantní práci s uživateli návykových látek, osobami ohroženými ztrátou bydlení či jinak ohroženými, zaměření na zdravotní oblast, tak i vytvoření zázemí a zajištění koordinace potravinové a materiální pomoci v celém území ORP.

Priorita č. 6: Podpora setrvání osob v domácím prostředí

Podpora terénních a ambulantních služeb je podstatná pro setrvání osob v domácím prostředí a dotýká se všech cílových skupin. V rámci této priority dojde k popisu konkrétních kroků, které vedou k zajištění podpory v oblasti terénních a ambulantních služeb a zohlednění specifik různorodých cílových skupin. Pro

seniory a osoby se zdravotním postižením je také velmi důležité zlepšit podmínky života zvýšením bezbariérovosti.

Priorita č. 7: Podpora pobytových služeb

Pobytové služby jsou významnou součástí systému sociálních služeb. Pokračování v jejich podpoře a rozšiřování jejich nabídky na základě skutečné potřeby je na území ORP důležité. V rámci této priority budou navržena opatření pro zajištění udržitelnosti a rozvoje pobytových služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením.

Priorita č. 8: Podpora vzdělávacích a volnočasových aktivit pro osoby ohrožené sociálním vyloučením

Vzdělávací a volnočasové aktivity vhodně doplňují poskytování sociálních služeb a sehrávají v podpoře různorodých cílových skupin ohrožených sociálním vyloučením důležitou roli. Podílejí se na nich jak poskytovatelé sociálních služeb, tak vzdělávací a volnočasové neziskové organizace. Cílem je rozvoj uvedených aktivit v celém území ORP.

V následující části jsou uvedeny konkrétní návrhy opatření u jednotlivých prioritních oblastí. Ty budou následně rozpracovány v podrobné fiche.

9. Akční plán na rok 2023

Priorita č. 1

PODPORA PROCESU PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB, INFORMOVANOSTI A SPOLUPRÁCE

- Opatření 1. 1.: Rozvoj informovanosti o sociálních a návazných službách
- Opatření 1. 2.: Rozvoj procesu plánování a spolupráce v rámci celého území
- Opatření 1. 3.: Rozvoj práce s dobrovolníky
- Opatření 1. 4.: Podpora udržení přerozdělování finančních prostředků města a spádových obcí

Priorita č. 2

PODPORA PORADENSKÝCH A PODPŮRNÝCH SLUŽEB

- Opatření 2. 1.: Rozvoj odborného sociálního poradenství a služeb v krizi pro různé cílové skupiny
- Opatření 2. 2.: Rozvoj dluhového poradenství a zvýšení jeho dostupnosti v celém území ORP
- Opatření 2. 3.: Podpora bezplatného právního poradenství
- Opatření 2. 4.: Podpora psychologického a psychologicko-pedagogického poradenství

Priorita č. 3

ROZVOJ DOSTUPNÉHO BYDLENÍ PRO SOCIÁLNĚ ZNEVÝHODNĚNÉ RODINY I JEDNOTLIVCE

- Opatření 3. 1.: Rozvoj dostupného bydlení pro různé cílové skupiny v celém území ORP
- Opatření 3. 2.: Podpora azylového bydlení
- Opatření 3. 3.: Vznik krizového bydlení
- Opatření 3. 4.: Snížení bariérovosti bytů zvláštního určení pro seniory a osoby se zdravotním postižením v městě Poděbrady

Priorita č. 4

ROZVOJ SOCIÁLNÍ PRÁCE S DĚTMI, MLÁDEŽÍ A RODINAMI OHROŽENÝMI SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

- Opatření 4. 1.: Rozvoj terénní práce s dětmi a mládeží
- Opatření 4. 2.: Podpora nízkoprahových služeb (nízkoprahového klubu) pro děti a mládež
- Opatření 4. 3.: Rozvoj terénní práce s rodinou v území ORP

Opatření 4. 4.: Podpora pěstounských rodin

Opatření 4. 5.: Rozvoj skupinové práce

Opatření 4. 6.: Zajištění asistovaných kontaktů

Priorita č. 5

ROZVOJ SOCIÁLNÍ PRÁCE S OSOBAMI OHROŽENÝMI RIZIKOVÝMI JEVY

Opatření 5. 1.: Rozvoj terénní práce s osobami závislými a závislostmi ohroženými v území ORP

Opatření 5. 2.: Rozvoj terénní a ambulantní práce s jednotlivci v území ORP

Opatření 5. 3.: Vznik zázemí a koordinace potravinové a materiální pomoci v území ORP

Opatření 5. 4.: Podpora jednorázové finanční podpory lidem v nouzi

Priorita č. 6

PODPORA SETRVÁNÍ OBČANŮ V DOMÁCÍM PROSTŘEDÍ

Opatření 6. 1.: Podpora pečovatelských služeb a služeb osobní asistence

Opatření 6. 2.: Rozvoj služeb pro osoby s duševním onemocněním

Opatření 6. 3.: Podpora služeb sociální rehabilitace

Opatření 6. 4.: Rozvoj terénních odlehčovacích služeb

Opatření 6. 5.: Podpora domácí zdravotní péče

Opatření 6. 6.: Podpora terénní hospicové péče

Opatření 6. 7.: Podpora chráněného bydlení a samostatné formy bydlení pro osoby se zdravotním postižením

Opatření 6. 8.: Podpora denních stacionářů

Opatření 6. 9.: Podpora sociálně terapeutických dílen

Opatření 6.10.: Rozvoj bezbariérové individuální dopravy seniorů a osob se zdravotním postižením

Opatření 6. 11.: Rozvoj bezbariérovosti města Poděbrady a spádových obcí ORP

Opatření 6. 12.: Rozvoj služeb pro děti a dospělé s PAS a další

Opatření 6. 13.: Podpora neformálních pečujících

Priorita č. 7

PODPORA POBYTOVÝCH SLUŽEB

Opatření 7. 1.: Podpora domovů pro seniory

Opatření 7. 2.: Podpora dostupnosti služby domov se zvláštním režimem

Opatření 7. 3.: Podpora dostupnosti služby domov pro osoby se zdravotním postižením

Opatření 7. 4.: Rozvoj pobytových odlehčovacích služeb

Opatření 7. 5.: Podpora služeb týdenního stacionáře

Priorita č. 8

PODPORA VZDĚLÁVACÍCH A VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT PRO OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

Opatření 8. 1.: Podpora vzdělávání seniorů, seniorských zájmových skupin a organizací

Opatření 8. 2.: Individuální podpora vzdělávacích a volnočasových aktivit pro děti a mládež z rodin ohrožených sociálním vyloučením

Opatření 8. 3.: Podpora vzdělávacích a volnočasových aktivit pro děti a dospělé se zdravotním postižením

Akční plán a jeho jednotlivá opatření jsou rozpracována do projektových karet, které obsahují:

- cílovou skupinu,
- zdůvodnění potřebnosti a návrh řešení,
- aktivity k naplnění opatření,
- kritéria naplnění,
- realizátory a partnery,
- předpokládané finanční náklady,
- možné zdroje financování.

Harmonogram plnění jednotlivých opatření je dán délkou jednotlivých akčních plánů, tj. délkou 1 roku.

Akční plán ORP Poděbrady na rok 2023 je přílohou č. 6 tohoto dokumentu.

10. Způsob monitoringu a vyhodnocení platného plánu

Komunitní plán může pracovat se třemi úrovněmi monitorovacích ukazatelů. V nejobecnější úrovni jde o ukazatele udržitelnosti procesu, které zajišťují pokračování započatého procesu komunitního plánování sociálních služeb na území ORP Poděbrady.

V druhé rovině jsou vypracovány ukazatele **dopadu na cílové skupiny** jednotlivých priorit, které z komunitního plánu vyplývají. Mají dlouhodobý efekt, měřitelný na konci a v průběhu procesu formou průzkumu vhodně zvolených indikátorů dle dané oblasti. Předpokládaný dopad na cílové skupiny jednotlivých priorit je uveden níže.

Nejkonkrétnější podobu mají ukazatele, které hodnotí průběh a výsledky jednotlivých opatření. Nastavení výsledků/výstupů jednotlivých opatření je uvedeno u každého opatření předkládaného plánu jako tzv. **kritéria naplnění**.

DOPAD NA CÍLOVOU SKUPINU

Priorita č. 1. Podpora procesu plánování sociálních služeb, informovanosti a spolupráce

- zvýšení schopnosti řešit nepříznivou sociální situaci obyvatelů ORP Poděbrady
- zajištění efektivní pomoci obyvatelům ORP Poděbrady v souladu se zjištěnými potřebami

Priorita č. 2. Podpora poradenských a podpůrných služeb

- dostupnost podpory občanům v náročné životní situaci či v nepříznivé sociální situaci, která minimalizuje či odvrátí negativní dopady, které z této životní situace pramení

Priorita č. 3. Rozvoj dostupného bydlení pro sociálně znevýhodněné rodiny i jednotlivce

- snížení počtu osob, které jsou ohroženy sociálním vyloučením nebo jsou sociálně vyloučené z důvodu ztráty bydlení

Priorita č. 4. Rozvoj sociální práce s dětmi, mládeží a rodinami ohroženými sociálním vyloučením

- prevence rizikových jevů a plnohodnotné využití volného času dětí a mládeže
- rodina, ve které je zajištěno adekvátní prostředí pro zdravý vývoj dítěte
- zmírnění nepříznivé sociální situace rodin posílením schopností a dovedností dětí, rodičů při zapojení vnějších a vnitřních zdrojů

Priorita č. 5. Rozvoj sociální práce s osobami ohroženými rizikovými jevy

- prevence rizikových jevů a zdravotních rizik
- prevence vyloučení ze společnosti, minimalizování sociálních rizik, předcházení a mírnění rizikového chování, prevence sociálně rizikových jevů

Priorita č. 6. Podpora setrvání občanů v domácím prostředí

- podpora setrvání občanů v domácím prostředí za podpory jejich blízkých

- zvýšení kvality života
- podpora integrace do běžného života

Priorita č. 7. Podpora pobytových služeb

- dostupnost potřebné a kvalitní služby
- rozvoj sociálních dovedností a podpora samostatnosti

Priorita č. 8. Podpora vzdělávacích a volnočasových aktivit pro osoby ohrožené sociálním vyloučením

- podpora plnohodnotného využití volného času a integrace do běžného života

Jedním z možných ukazatelů, jak proces komunitního plánování funguje, může být např. **setkávání pracovních skupin** a jednání **Koordinační skupiny KPSS pro ORP Poděbrady**. Setkání Koordinační skupiny KPSS pro ORP Poděbrady bude probíhat minimálně 2x v roce.

Jedenkrát v roce bude zpracována **zpráva o průběhu plnění plánu** – vyhodnocení jeho naplňování.

Akční plány je možné doplnit formou dodatků, kterými lze doplnit opatření, případně upřesnit schválená opatření.

Proces zpracování dodatků je následující:

- dodatek navrhuje subjekt/organizace či občan na jednání pracovních skupin nebo na Odboru sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady,
- společně s Koordinátorem komunitního plánování sociálních služeb města Poděbrady/pro území ORP je zpracován dodatek,
- návrh je projednán s vedením Odboru sociální péče a zdravotnictví MěÚ Poděbrady,
- finální podoba dodatku je zpracována Koordinátorem komunitního plánování sociálních služeb města Poděbrady/pro území ORP,
- zpracování dodatku respektuje strukturu platného akčního plánu a členění jednotlivých opatření,
- je předložen Koordinační skupině KPSS pro ORP Poděbrady ke schválení a následně Radě města Poděbrady.

11. Přílohy

- **Příloha č. 1:** Popis finančních zdrojů systému sociálních služeb v ORP Poděbrady (2020): Pavla Plischke
- **Příloha č. 2:** Popis poskytovaných sociálních služeb na území ORP Poděbrady (2021): Centrum pro komunitní práci střední Čechy
- **Příloha č. 3:** Základní popis území ORP Poděbrady z hlediska potřeb komunitního plánování sociálních služeb (2020): Tomáš Chovanec
- **Příloha č. 4:** Přehled bytů pro osoby ohrožené sociálním vyloučením v ORP Poděbrady (2021): Centrum pro komunitní práci střední Čechy
- **Příloha č. 5:** Popis potřeb osob žijících v území ORP Poděbrady nacházejících se v nepříznivé sociální situaci nebo touto situací ohrožených (2022): Centrum pro komunitní práci střední Čechy
- **Příloha č. 6:** Akční plán na rok 2023
- **Příloha č. 7:** Seznam členů Koordinační skupiny KPSS pro ORP Poděbrady (*platný v době zpracování Plánu, tj. k 28.2.2022*)

12. Použité zkratky

ADHD	Hyperaktivita s poruchou pozornosti
apod.	A podobně
CIC	Centrum pro integraci cizinců, o.p.s.
CPKP	Centrum pro komunitní práci
CS	Cílová skupina
CSZS	Centrum sociálních a zdravotních služeb Poděbrady o.p.s.
ČCE	Českobratrská církev evangelická
ČR	Česká republika
DDM	Dům dětí a mládeže
DMO	Dětská mozková obrna
DPS	Domov s pečovatelskou službou
ESF	Evropský sociální fond
FCH	Farní charita
ha	Hektar
hod	Hodina/hodin
Kč	Korun českých
KPSS	Komunitní plánování sociálních služeb
MAP	Místní akční plán
MAS	Místní akční skupina
Mgr.	Magistr (titul)
MěÚ	Městský úřad
MNMK	Městská nemocnice Městec Králové a.s.
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	Mateřská škola
např.	Například
NZDM	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
odst.	Odstavec
o.p.s.	Obecně prospěšná společnost
ORP	Obec s rozšířenou působností
o.s.	Občanské sdružení
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
OSPZ	Odbor sociální péče a zdravotnictví
OZP	Osoba/y se zdravotním postižením
PAS	Porucha autistického spektra
PČR	Policie České republiky
písm.	Písmeno
Plán	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ORP Poděbrady 2023 –2025
PnP	Příspěvek na péči
p.o.	Příspěvková organizace

příp.	Případně
p.s.s.	Poskytovatel sociálních služeb
Sb.	Sbírka/y
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SPC	Speciálně pedagogické centrum
SPOD	Sociálně-právní ochrana dětí
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
st. záv.	Stupeň závislosti
tj.	To je
tzn.	To znamená
ÚP KoP	Úřad práce, kontaktní pracoviště
zejm.	Zejména
z.s.	Zapsaný spolek
ZŠ	Základní škola
z.ú.	Zapsaný ústav